

TEKENEN VAN HOOP

geschreven door
Marleen Ramaker

Inhoud

1. De Zoon van God werd mens
2. Jezus verricht Zijn eerste wonder op een bruiloft
3. Jezus heeft oog voor ouders en hun kinderen
4. Jezus gaat de alleenstaande niet voorbij'
5. Jezus is bewogen over de massa
6. Jezus is Koning over de schepping
7. Jezus is Heelmaker
8. Jezus overwint de dood
9. Jezus wil ons tot zegenende mensen maken
10. Jezus' werk gaat door

Tekst: Marleen Ramaker
© 2006
St. Bijbel, Media & Samenleving

Hoofdstuk 1

De Zoon van God werd mens

Jezus heeft de enkeling op het oog

Johannes 1

'Als God liefde is waarom doet Hij dan niets aan al het lijden?'

Die vraag wordt in allerlei toonaarden steeds weer gesteld. Wanneer we het evangelie volgens Johannes beginnen te lezen, dan blijkt al direct dat God geen God op afstand is. Hij is niet ver weg en onverschillig. Het welzijn van de wereld – en dus van ieder menskind – gaat Hem ter harte. Jezus zelf zegt daarover: *'Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft,'* (Johannes 3:16). Willen we dus zicht krijgen op Gods liefde – ondanks onze 'waaromvragen' die in de weg kunnen staan – dan moeten we bij Jezus beginnen en luisteren naar wat Hij te zeggen heeft.

God laat ons niet alleen

In het eerste hoofdstuk van het evangelie volgens Johannes lezen we dat Jezus Christus, de Zoon van God en beloofde Verlosser onder ons komt wonen. Hij wordt als mens één van ons en wil ons aardse leven delen. Hij komt als het levende Woord (verzen 1-4) om duidelijk te maken dat God nog niet is uitgesproken. Nog steeds wil God het gesprek en herstel zoeken.

Jezus wordt als Zoon van God ook Mensenzoon. Als het licht komt Hij ons opzoeken in onze duisternis (verzen 5 en 9). In liefde gaat Hij de duisternis en chaos niet uit de weg maar wil er met Zijn licht herstellen en herscheppen.

Kinderen van God

'Hij kwam tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar allen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven kinderen van God te worden...,' (1:11-12). Nog steeds wijzen mensen Jezus af en daarmee ook Zijn hemelse Vader met wie Hij één is. Maar wanneer wij Hem aannemen en ons aan Zijn liefde en boodschap gewonnen geven, dan is er sprake van genade (1:14), van vergeving en een 'nieuwe start' als kind van God.

De duisternis die in de wereld heerst, maakt duidelijk dat er sprake is van onrecht, kwaad, trots, liefdeloosheid en geweld. Jezus kwam als het levende Woord om opnieuw Gods stem en hart te vertolken.

Om ons op te roepen naar het Licht te gaan. Om Hem te volgen en van Hem te leren want: *'Niemand heeft ooit God gezien; de eniggeboren Zoon, Die in de schoot van de Vader is, Die heeft Hem ons verklaard,'* (1:18). Door Jezus mogen we God leren kennen.

Jezus: lam van God

Jezus wordt in het eerste hoofdstuk ook: *'het Lam van God'* (1:36) genoemd dat de zonde van de wereld wegneemt. Een uitspraak die voor de Joden vertrouwd was. In het Oude Testament lezen we dat een onbeschadigd en mannelijk lam geofferd werd als een teken dat de schuld van de mens

plaatsvervangend op dat moment werd weggenomen. Het was een zoenoffer, een offer dat verzoening met God mogelijk maakte.

Jezus wordt in de Bijbel het Lam van God genoemd (zie 1:29, 36 en 1 Korinthe 5:7).

Hij is de door God aangewezen verlosser, degene die eeuwige verzoening mogelijk maakte.

Ontdekkingsreis

Als Andreas en Johannes deze omschrijving van Jezus horen uit de mond van Johannes de Doper, willen ze er meer van weten. Ze volgen Jezus.

Wanneer Jezus hen opmerkt stelt Hij de vraag: *'Wat zoekt u,'* (1:39)? Zij antwoorden dan: *'En zij zeiden tegen Hem: Rabbi (wat vertaald wil zeggen: Meester), waar woont U?'*

Jezus antwoord is: *'Kom en zie!'* (1:40). In het verslag van Johannes staat vervolgens dat zij die dag bij Hem bleven. Jezus nam tijd voor hen. We weten niet wat er allemaal besproken werd maar Hij had tijd. Vragen konden gesteld worden en inzicht kon groeien.

Ook wij krijgen tijd om te ontdekken. *'Kom en zie!'* (1:40).

Persoonlijke roeping

Wanneer Johannes en Andreas Jezus hebben leren vertrouwen, willen ze ook anderen op Hem wijzen. Andreas denkt aan zijn broer Simon en brengt hem bij Jezus.

We lezen daarover: *'...Wij hebben de Messias gevonden, wat vertaald wordt als de Christus. En hij leidde hem tot Jezus...'* En dan vervolgt Johannes zijn verslag: *'Jezus keek hem aan en zei: U bent Simon, de zoon van Jona; u zult Kefas genoemd worden, wat vertaald wordt met Petrus.'* (1:42-43).

Jezus laat Simon merken dat hij weet wie hij is: de zoon van Johannes. Hij is vertrouwd met zijn levensverhaal, met zijn geschiedenis. Tegelijkertijd maakt Jezus duidelijk dat Hij ook zicht heeft op de toekomst en de betekenis die Simons leven kan krijgen. Jezus maakt met de nieuwe naam duidelijk dat hij 'een rots' kan worden, iemand waarop anderen kunnen bouwen, iemand die anderen mag inspireren. Jezus zegt als het ware: Simon Petrus, ik weet wie je nú bent maar ik weet ook wie je kunt worden. De sleutel is het kennen en navolgen van Jezus. Hij is degene die Petrus' leven tot zijn bestemming kan laten komen.

Na de roeping van die eerste discipelen lezen we dat Jezus Filippus roept. Hij zegt: *'Volg Mij,'* (1:44). Het zijn maar twee woorden maar Filippus geeft eraan gehoor en zoekt Nathanaël op. Hij zegt: *'...Wij hebben Hem gevonden over Wie Mozes in de wet geschreven heeft, en ook de profeten, namelijk Jezus, de zoon van Jozef, uit Nazareth,'* (1:46). Nathanaël kan het moeilijk bevatten, zijn verstand en onbegrip zitten hem in de weg. Op een lichtcynische manier zegt hij: *'...Kan uit Nazareth iets goeds komen?'* Filippus zegt alleen maar: *'Kom en zie,'* (1:47). Dan ontvouwt zich een gesprek tussen Jezus en Nathanaël. Jezus toont daarbij respect voor Nathanaël als een oprecht mens, ook al had hij veel bedenkingen over Jezus. Hij voelt zich begrepen in zijn diepste verlangen en worsteling en erkent Jezus als Zoon van God en de beloofde Messias.

Geloven we dat Jezus ook ons wil leiden in de weg van ontdekking? Dat Hij ons als unieke personen respecteert? Wij hoeven ons in onze zoektocht niet aan elkaar te spiegelen. Ieders zoektocht mag anders zijn omdat we allemaal mensen zijn met een eigen geschiedenis, achtergrond en persoonlijkheid. Als we maar willen ontdekken wie Jezus is en willen openstaan voor Zijn boodschap en persoonlijkheid. Voor wie Hij wil zijn, ook voor ons.

Om over na te denken / gespreksmaterialen:

1. In Genesis 1, het begin van het Oude Testament, lezen we over de schepping van hemel en aarde. Voorafgaand aan elke scheppingsdaad lezen we: *'God zei...'*. God is een sprekende God en in zijn spreken is Hij een scheppende God.
In Johannes 1 lezen we over Jezus' komst als het levende woord. Ook Hij wil de sprekende God zijn die herscheppen kan. Als licht wil Hij in onze duisternis komen en ons de weg naar herstel tonen.
Lees Johannes 1:1-18.
Schrijf eens op welke kenmerken bij Jezus horen:
2. Wat betekent het om *'uit God geboren te zijn'* (1:13) en om *'Hem te ontvangen'*?
3. Jezus is *'vol van genade en waarheid'* (1:14), van barmhartigheid en rechtvaardigheid, van het verlangen om te vergeven en ons weer op de rechte weg te leiden.
Wat betekent dit voor mij?
Ervaar je dit als een werkelijkheid?
4. Simon kreeg de naam Petrus als een belofte: zijn mens-zijn werd opgenomen in een groter verband. Als kind van God mocht hij mens zijn én zijn God vertegenwoordigen. Deze God kan meer doen dan Petrus voor mogelijk achtte, omdat hij zijn schepper en herschepper is.
In hoeverre leef jij vanuit het vertrouwen dat God jou wil herscheppen?
Dat God jou als uniek mens wil gebruiken voor anderen?

Gebed:

Help mij begrijpen dat Jezus mij in contact met U wil brengen. Ik wil openstaan voor Uw liefde en bedoeling met mijn leven. Help mij hierop meer zicht te krijgen.

Hoofdstuk 2

Jezus verricht zijn eerste wonder op een bruiloft

Jezus maakt van water wijn, Hij is een bron van vreugde.

Johannes 2

De volgelingen van Jezus maken tijdens het bijwonen van een huwelijksfeest Zijn eerste wonder mee: de verandering van water in wijn.

In het tweede hoofdstuk van het evangelie volgens Johannes lezen we erover. Is het toeval? De volgorde van de door Johannes genoemde wonderen is hiervoor te veelzeggend. Ook nu is het goed terug te denken aan hoe God de eerste man en vrouw schiep. Adam verlangde naar een vrouw en kreeg Eva. Het gaf hem enorme vreugde en hij voelde zich door haar begrepen. Hij herkende in haar een gelijke, een partner, iemand met wie hij Gods liefde en opdracht kon delen. In Genesis 2 lezen we dat ze zich voor elkaar niet schamen, ze voelen zich vrij in elkaars gezelschap. Samen nemen ze als 'beelddragers' van God hun plaats in. Als partners en als medewerkers van God.

Disharmonie

Gods tegenstander slaagde erin om Eva – en via haar Adam – te laten twijfelen aan Gods goede bedoelingen en 'afspraken'. Hij bewerkte dat ze eigennuttig kozen voor een weg los van God. De gevolgen waren vreselijk pijnlijk en verwoestend: de relatie tot hun Schepper werd beschadigd, evenals die tot elkaar. Ze schaamden zich opeens voor hun naaktheid. Ook emotioneel ervoeren ze vervreemding. Er ontstonden onveilige, bedreigende en veroordelende gevoelens.

De harmonie was verstoord, ook in de schepping. De dieren trokken zich terug en de plantenwereld veranderde. De veilige bescherming van Gods aanwezigheid viel weg doordat ze ervoor gekozen hadden deze te verlaten. Sinds dat moment maken vreugde en verdriet onderdeel uit van de relatie van mannen en vrouwen. Met teleurstellingen en beperkingen. Het is moeilijk geworden elkaar goed te begrijpen en te communiceren. Om te groeien in liefde en samenwerking. Om als man en vrouw sámen mens te zijn, onderweg met God en elkaar.

Kleinste leefgemeenschap

Jezus maakt met het wonder teken van de verandering van water in wijn duidelijk dat deze kleinste samenlevingsvorm: een man en een vrouw, een wonder nodig heeft. Een aanraking met het goddelijke, met Hem Zelf.

Hij wist dat Zijn Vader de huwelijksrelatie nog steeds wil zegenen. Zo lezen we in Mattheüs 19:4-5 dat Jezus tijdens een gesprek met de godsdienstige leiders verwijst naar Gods bedoeling met het huwelijk: *'...Hebt u niet gelezen dat Hij Die de mens gemaakt heeft, hen van het begin af mannelijk en vrouwelijk gemaakt heeft, en gezegd heeft: Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn.'* Ook wist Jezus dat Zijn Vader Hem als Verlosser aan Adam en Eva, en allen die na hen geboren werden, beloofd had. Verlossing die ook de man-vrouw-relatie aangaat. Daarom is dit eerste wonder van Jezus zo veelzeggend. Hij maakt van het reinigingswater wijn, (Johannes 2:6). Waar het rituele water onvoldoende is, verwijst de wijn

naar vervuld leven: wijn die vreugde geeft en symbool staat voor vrucht. Jezus wil reinigen en smaak geven aan de relatie. Hij wil vrucht geven, ook in het beleven van verbondenheid en vrede.

Herstel

Jezus maakt met dit wonder duidelijk dat Hij herstel wil geven, waar mensen vervreemd zijn van God en elkaar. In het eerste hoofdstuk van Johannes kwam de persoonlijke relatie met Jezus aan de orde, waarbij hij ieder mens oproept om zich met God te laten verzoenen. Door vertrouwen te tonen in Zijn plaatsvervangende offer en als een kind van God te gaan leven. Te beginnen in het meest kleinschalige verband: de huwelijksrelatie. Hij kan van water wijn maken. Hij kan vanuit de reiniging geur, kleur en smaak geven. Hij kan met Zijn licht zaken ophelderen en door Zijn nabijheid mannen en vrouwen leren in liefde en begrip met elkaar om te gaan.

Het nieuwe verbond

Voordat Jezus gaat sterven viert Hij met Zijn volgelingen het Pascha. Hij zegt in Lukas 22 dat Hij niet meer van de vrucht van de wijnstok zal drinken, voordat het Koninkrijk in zijn volheid is gekomen. Wél roept Hij Zijn volgelingen op om Hem te gedenken. Wanneer Hij het brood uitdeelt zegt Hij: *'Dit is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt. Doe dat tot Mijn gedachtenis,'* (22:19). En wanneer de beker met wijn rondgaat zegt Hij: *'Deze drinkbeker is het nieuwe verbond in Mijn bloed, dat voor u vergoten wordt,'* (22:20).

Ook in moeite die we in het huwelijksleven kunnen tegenkomen, zegt Jezus dat we Zijn dood moeten gedenken. Hij stierf voor onze tekortkomingen als mannen en vrouwen. Hij wil fouten vergeven en herstel en nieuwe vreugde geven.

Dat Jezus weer wijn met ons zal drinken als Hij als Koning terugkomt, verwijst naar de 'bruiloft van het Lam' waarover gesproken wordt in Openbaring 19:7-8. Hij wil als de bruidegom het huwelijk met Zijn bruid (bestaande uit alle gelovigen) vieren. *'Laten wij blij zijn en ons verheugen en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen en Zijn vrouw heeft zich gereedgemaakt. En het is haar gegeven zich met smetteloos en blinkend fijn linnen te kleden, want dit fijne linnen zijn de gerechtigheden van de heiligen.'*

Verbond van liefde

Adam en Eva mochten in hun relatie iets weerspiegelen van de liefde van God voor hen. Dit werd na hun opstand veel moeilijker. Het menselijke egoïsme stond liefde in de weg en ze deden elkaar vaak geen recht.

Toch had God hen niet verlaten. In Genesis 3:21 lezen we dat God hen in hun naaktheid tegemoet kwam en dat Hij van vellen kleren voor hen maakt. Hij wilde hun God blijven ondanks dat wat had plaatsgevonden. En Hij gaf de belofte dat iemand het kwaad zou overwinnen en verlossing zou geven.

Het plan van God om de mensheid weer met Hem te verzoenen – door het sterven en de opstanding van Jezus – betekent dat Hij ook de huwelijksrelatie wil herscheppen.

God gaf Zijn zoon de macht en autoriteit om het eerste wonderteken te verrichten op een bruiloft. Een belofte voor nú en een belofte voor de toekomst, wanneer we als 'bruid' van Jezus verenigd worden met deze Bruidegom.

In Johannes 3:29 spreekt de evangelist ook over Jezus als bruidegom. Hij kondigde met dit wonder aan dat Hij alles nieuw zou maken. Ook de huwelijksrelatie. Nog steeds kan het huwelijk om die reden een afspiegeling zijn van Gods liefde en trouw voor ons. Van Gods verlangen om zich te verbinden aan allen die bij Hem horen. De bruiloft van het Lam spreekt over de trouw van de bruidegom en de gelouterde liefde van de bruid.

Jezus sterven – wat we gedenken in het Avondmaal in het eten van brood en het drinken van de wijn – maakt het mogelijk dat mannen en vrouwen elkaar steeds weer kunnen hervinden en in de navolging van Jezus dichter bij elkaars hart komen.

Verandering

Wanneer een man en een vrouw 'ja' zeggen tegen elkaar vraagt dit een keuze waarbij het verstand, de wil en gevoelens betrokken zijn. Onze hele persoonlijkheid en gerichtheid. Jezus wil door Zijn Geest van water wijn maken en de relatie méér vreugde en vervulling geven. Wél vraagt het de erkenning dat ons egoïstische hart verandering nodig heeft. Dat we moeten leren de ander lief te hebben, te dienen en op te bouwen. In Efeze 5 lezen we: *'Mannen, heb uw eigen vrouw lief, zoals ook Christus de gemeente liefgehad heeft en Zich voor haar heeft overgegeven...',* (5:25). En: *'Wees elkaar onderdanig in de vreze Gods,'* (5:21).

De gerichtheid op elkaar vloeit dan voort uit de toewijding aan Jezus' liefde en waarheid. Paulus zegt in 1 Korinthe 11:3: *'Maar ik wil dat u weet dat Christus het Hoofd is van iedere man en de man het hoofd van de vrouw en God het Hoofd van Christus.'* Als mannen en vrouwen elkaars liefde en bedoelingen vertrouwen, dan is er sprake van groeiend, eensgezind samenwerken, onder leiding van Christus zoals Hij in alles gericht bleef op Zijn vader en één met Hem was. Dan hoeven mannen en vrouwen geen bedreiging voor elkaar te zijn, maar leren ze elkaar respecteren en aanvullen. Dan is er sprake van teamgeest en samenspel.

Verkeerde start?

In het evangelie volgens Johannes komen twee geschiedenissen voor waarin Jezus nog eens onderstreept dat Hij wil herstellen. In Johannes 4 wordt Zijn ontmoeting met een Samaritaanse vrouw besproken. Een vrouw die verschillende mannen gehad had en nu met iemand samenwoonde met wie ze niet getrouwd was. Jezus veroordeelt haar niet, maar toont haar respect. Wél confronteert Hij haar met de waarheid: ze heeft vergeving nodig en een nieuwe start. Jezus laat haar merken dat Hij haar levenssituatie doorziet maar toch van haar houdt.

Ook zij mag een kind van God worden. Het verandert haar zó dat ze anderen over Hem gaat vertellen. Transparant en enthousiast. Ze had niet alleen levend water gevonden maar ook het geheim van wijn: een vreugdevol leven en een toekomst van vrucht (4:40-42).

Seksuele zonde

In Johannes 8 komt Jezus in aanraking met een overspelige vrouw (de man blijft in het verslag buiten spel). Jezus veroordeelt niet – wetend dat ieder mens zondigt – wél wijst Hij naast vergeving op de noodzaak van een radicaal breken met het verkeerde en een keuze voor een anders verder gaan. Voor een nieuwe start, samen met Hem. Het is bijzonder dat naast het wonderteken tijdens de bruiloft in Kana, ook de geschiedenissen van de Samaritaanse vrouw en die van de overspelige vrouw in het evangelie volgens Johannes staan. Hieruit blijkt dat Jezus inderdaad van water, wijn kan maken. Dat Hij niet alleen reinigen kan van zonde, maar dit ook mogelijk maakte door 'Lam van God' te worden en ons de beker met wijn van het nieuwe verbond van genade aan te reiken. Hij heeft niet alleen ieder mens op het oog, maar ook mensen die in een relatie met elkaar verbonden zijn. Hij wil hun geluk en vrede zoeken zodat zij als partners deze vreugde kunnen delen met anderen.

Open uitnodiging

Soms zijn relaties zo verziekt dat er weinig hoop is. Of één of beide partners hebben het vertrouwen in de relatie opgezegd. Er vond een breuk plaats. Er is sprake van verwonding, van scheiding, van eenzaamheid en verwarring. Van veel brokstukken. Hoe dan verder?

Naast praktische hulpverlening die in zo'n situatie nodig kan zijn, is er allereerst het aanbod van Jezus om Hem er bij te betrekken. Om de pijn aan Hem voor te leggen en met Hem te zoeken naar herstel en nieuwe wegen.

In Openbaring 3:20 vergelijkt Jezus ons leven met een huis: een woning met verschillende vertrekken. Sommige vertrekken zijn misschien redelijk opgeruimd maar andere delen van het levenshuis kunnen een puinhoop zijn. Hij komt niet met een oordeel maar vraagt alleen maar: mag ik binnenkomen, wil je mij ontmoeten en mogen we samen zoeken naar herstel? *'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop. Als iemand Mijn stem hoort en de deur opent, zal Ik bij hem binnenkomen en de maaltijd met hem gebruiken, en hij met Mij.'* Jezus neemt het initiatief en klopt. Ook roept Hij en wacht op ons antwoord. Als Hij in ons levenshuis welkom is, biedt Hij een maaltijd aan: brood en wijn. Hij wil Zijn leven met ons delen. Zijn liefde, vergeving, vrede en wijsheid.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Lees Genesis 3:7-13.
Welke emoties en welk gedrag komen in dit bijbelgedeelte tot uiting?
2. Genesis 3:21 spreekt over God die Adam en Eva tegemoet komt in de verstoorde situatie. Hij maakte kleding van vellen. Waarschijnlijk moest hiervoor een dier gedood worden. Zou dit offer al een heenwijzing kunnen zijn naar Jezus' offer als 'Lam van God'?
3. Jezus die voor ons naakt aan het kruis wilde hangen, maar daarom nu Zijn vergeving als een kleed kan aanbieden.
Lees in dit verband ook Jesaja 61:10 en Galaten 3:26-28.
4. In Johannes 15:1 zegt Jezus: *'Ik ben de ware Wijnstok en Mijn Vader is de Wijngaardenier.'* Jezus wist dat Zijn Vader als landman uitzag naar vrucht. Dat was vanaf het begin zo geweest en is nog steeds het geval. In Johannes 15: 8 vervolgt Hij met te zeggen: *'Hierin wordt Mijn Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt en Mijn discipelen bent.'* Jezus wist dat er voor Hem een opdracht lag als wijnstok. Hij moest vrucht mogelijk maken door de wortel van de onvruchtbaarheid aan te pakken: de onafhankelijke positie van de mens, de mens los-van-God. Ze moesten weer ranken worden, verbonden aan de wijnstok, zodat er sprake kan zijn van goede vrucht.
Lees in dit verband ook Jesaja 5:1-4.
Wat betekenen deze verzen en welke betekenis heeft dan Johannes 15?
5. Voor degenen die een huwelijk overwegen is het van groot belang om na te gaan op welk fundament je wilt bouwen.
Wat betekent 2 Korinthe 6:14 in dat verband?
6. In Genesis 1:28 staat dat God na de schepping van de eerste man en vrouw zegende...
Geloof je dat God je wil zegenen, ook in mijn relatie, en durf je hierom vrijmoedig te vragen?
7. Lees Johannes 4 en 8.
Ga na hoe Jezus de vrouwen benaderde en bevestigde in hun waarde.

Hoofdstuk 3

Jezus heeft oog voor ouders en hun kinderen

Jezus wil herstel geven

Johannes 4:46 -54

Toen Jezus water in wijn veranderde, maakte Hij duidelijk dat het huwelijk Hem ter harte gaat. Uit het tweede tekenwonder (besproken in Johannes 4) blijkt dat de nood van ouders óók ruimte krijgt. De schreeuw om hulp van een radeloze vader die zijn zoon dreigt te verliezen staat centraal. De vader is zo wanhopig dat hij er alles voor over heeft om Jezus te ontmoeten. Hij loopt een flinke afstand om bij Hem te komen en smeekt Hem daarna om de genezing van zijn zoon. Allereerst merkt Jezus op dat gelovig vertrouwen vaak zo afhankelijk is van wonderen en tekenen (4:48) terwijl de tekenen alleen maar een heenwijzing zijn naar Hem, de beloofde Messias. Hij wil geen 'wondergeloof' maar geloof in Hem als Verlosser en Heer.

Of de vader (waarschijnlijk een hoveling van Herodes Antipas) het precies begrijpt is niet duidelijk. Eén ding is duidelijk: hij blijft volhardend smeken om de genezing van zijn zoon. Hij was gekomen in het vertrouwen dat Jezus kon ingrijpen en hij wilde niet weg voordat hij een antwoord kreeg. Hij roept: *'...Heere, kom voordat mijn kind sterft. Jezus zei tegen hem: Ga heen, uw zoon leeft...'* (4:49-50). Johannes schrijft in zijn verslag: *'...En de man geloofde het woord dat Jezus tegen hem zei, en ging heen,'* (4:50).

Hij ging – zonder direct zichtbaar bewijs – op weg omdat hij Jezus op Zijn woord vertrouwde. Terwijl hij onderweg is komt het personeel hem al tegemoet. Het blijkt dat zijn zoon genezen is op het moment dat Jezus de woorden uitsprak. Johannes beschrijft welke uitwerking dit heeft op deze vader: *'...En hij geloofde, hijzelf en zijn hele huis,'* (4:53).

Herstel van gezinnen

Dit tweede wonderteken gaat verder dan de huwelijksrelatie. Het gaat nu om een gezin dat met Jezus' macht in aanraking komt en gelovig wordt. Het begin bij de vader die over Jezus gehoord had en Hem in zijn nood had opgezocht. Hij wilde geloven – ook al had hij geen directe, zichtbare bewijzen – maar hij *'geloofde het woord dat Jezus tegen hem zei,'* (4:50). Hij toonde vertrouwen in Jezus als Zoon van God en hij geloofde dat Jezus' woorden gezag hadden.

Als later blijkt dat Jezus inderdaad genezing heeft gegeven, komt er een diep besef bij de vader: het gaat om deze Jezus, alleen Hij heeft recht op mijn liefde en toewijding. Hij wil deze Heer volgen, en met hem zijn hele huis, al zijn huisgenoten.

Is het te ver gezocht te geloven dat Jezus' tweede wonder in Kana (4:46) aangeeft dat God in Jezus huwelijk én gezin wil herstellen? Dat Hij niet aan de nood in gezinnen voorbij gaat? Dat Hij nog steeds een bedoeling heeft met het gezin, de basis van waaruit nieuwe generaties worden toegerust voor hun plaats in de samenleving?

Opvoeden namens God

Adam en Eva kwamen er al snel achter dat het moeilijk was hun kinderen zó op te voeden dat ze God van harte liefhadden en dit lieten merken in hun manier van leven.

In Genesis 5:1-3 lezen we dat de mensenkinderen na 'de val' niet alleen beelddraggers van God zijn, maar dat ze ook het beeld van 'Adam' dragen. Het beeld van de opstandige mens die liever eigen wegen gaat, los van God. De mens kent nu goed en kwaad en is geneigd het kwade te doen, gemotiveerd door egoïstische en materiële motieven.

Het eerste gezin maakte de verschrikkelijk gevolgen mee van het kwaad. Kaïn, één van hun zonen doodt uit jaloezie, boosheid en minachting zijn broer Abel, een jongen die vertrouwd was met God en Hem zocht in zijn manier van leven. Kaïn wordt de eerste moordenaar en Adam en Eva zullen hierover intens verdriet ervaren hebben. Het begon immers zo mooi...

Maar God troostte hen door hen opnieuw een zoon te geven. *'...zij baarde een zoon, en zij gaf hem de naam Seth. Want, zei ze, God heeft mij ander nageslacht gegeven in de plaats van Abel; Kaïn heeft hem immers gedood,'* (Genesis 4:25).

De geslachtsregisters in de Bijbel laten zien dat God ondanks de ontrouw van veel mensen doorgaat met Zijn verlangen de mensheid te verlossen. We lezen over mensen die Hem liefhadden en dienden en schakels waren in de lijn van de geschiedenis. Schakels tussen het verleden en de toekomst. Schakels die ook een getuigenis waren van Gods trouw door de geslachten heen. Het is in dit opzicht heel opmerkelijk dat de eerste man die door Jezus' plaatsvervangende lijden vrijgesproken werd een revolutionair en moordenaar was: Barabbas. Maar ook hoe Jezus tussen twee misdadigers aan het kruis gehangen werd. De ene man spot op een trotse manier: *'...Als U de Christus bent, verlos dan Uzelf en ons,'* (Lukas 23:39). De man ervaart Jezus' kruisdood waarschijnlijk als een teken van onmacht en hij daagt Jezus op een cynische manier uit. De andere man reageert totaal anders. Hij is tot inzicht gekomen dat Jezus de Zoon van God is en niet uit schuld of onmacht, maar onschuldig en uit vrijwillige liefde aan het kruis hangt. Hij roept Jezus' nabijheid en genade aan. *'En hij zei tegen Jezus: Heere, denk aan mij, als U in Uw Koninkrijk gekomen bent. En Jezus zei tegen hem: Voorwaar, zeg Ik u, heden zult u met Mij in het paradijs zijn,'* (23:42-43).

Er is hoop voor de vastgelopen en verloren kinderen uit het geslacht van Adam en Eva, voor ieder menskind. Jezus werd een redder voor de misdadiger aan het kruis en Hij wil nog steeds iedereen redden die Hem aanroept. Ouders en kinderen.

Lessen over opvoeding

De Bijbel is geen opvoedingsboek. Wél staan er veel raadgevingen in voor ouders. We willen bij enkele voorbeelden stilstaan en beginnen bij een uitspraak van God Zelf waaruit blijkt dat Hij niet voorbij gaat aan de gezinsstructuur.

In Deuteronomium 6:2 staat: *'...opdat u de HEERE, uw God, vreest door al Zijn verordeningen en Zijn geboden, die ik u gebied, in acht te nemen: u, uw kind en uw kleinkind, alle dagen van uw leven; en opdat uw dagen verlengd worden.'*

God spreekt hierbij drie generaties aan die staan voor verleden, heden en toekomst. Generaties die als schakels ervoor zorg dragen dat Gods wil overgedragen worden van het ene op het andere geslacht.

Een paar verzen verder lezen we: *'Daarom zult u de HEERE, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw kracht. Deze woorden, die ik u heden gebied, moeten in uw hart zijn. U moet ze uw kinderen inprenten en erover spreken, als u in uw huis zit en als u over de weg gaat, als u neerligt en als u opstaat,'* (6:5-7).

God maakt duidelijk dat ouders – gebruikmakend van allerlei omstandigheden in het dagelijks leven – kinderen vertrouwd kunnen maken met Hem. Dat is méér dan alleen de overdracht van 'regels'. In Psalm 78 lezen we bijvoorbeeld dat overdracht van Gods aanwijzingen ertoe dienen dat: *'... de*

volgende generatie ze zal kennen, de kinderen die geboren zullen worden, en zij opstaan en ze weer aan hun kinderen vertellen; zodat zij hun hoop op God stellen en Gods daden niet vergeten, maar Zijn geboden in acht nemen..., (78:6-7). Het doel in alles is: een vertrouwensrelatie met God. Een leven met Hem.

Toewijding aan God voorleven

In 1 Timotheüs 1:5 wordt ons een gouden regel gegeven: *'Het einddoel nu van het gebod is liefde die voortkomt uit een rein hart, een goed geweten en een ongeveinsd geloof.'*

In de opvoeding gaat het om leiding geven in liefde, om oprechtheid en doortastendheid in het opvoeden. Wanneer bijvoorbeeld correctie nodig is dan vraagt het dat we als ouders nagaan of we gemotiveerd worden door liefde en we innerlijk in een goede relatie staan tot God. 'Liefde uit een rein hart, uit een goed geweten' houdt in dat we in het doorgeven van waarden ook zelf hiermee ernst maken. Dat we niet iets 'veinzen'. Kinderen prikken hierdoor heen en we worden voor hen ongelooftwaardig. We verliezen hun respect.

Als kinderen eigen wegen gaan

De Bijbel is er duidelijk over dat ieder mens zelf verantwoordelijk is voor zijn keuzes en daden. Als ouders kunnen wij niet voor onze kinderen geloven... we kunnen het hen voorhouden maar op een bepaald moment moeten ze voor zichzelf nagaan of ze zich in liefde aan God willen toevertrouwen en Hem willen liefhebben met geheel hun hart, ziel, verstand en kracht.

Jezus vertelt een heel ontroerende gelijkenis waarin Zijn Vader vergeleken wordt met een aardse vader die zijn jongste zoon laat vertrekken met zijn opgeëiste erfenis. In die tijd was het een soort 'doodsverklaring' aan de vader: ik heb u niet nodig, ik wil nu mijn eigen leven leiden.

De vader laat zijn zoon gaan, hij respecteert de eigen verantwoordelijkheid en keuze van zijn zoon, ook al wist hij dat hij in problemen kon komen. Het verloop van de gelijkenis spreekt over de ontwikkelingen die leiden tot een dieptepunt (Lukas 15:11-32), maar we zien ook hoe de Vader blijft uitzien naar de terugkeer van de zoon. Zonder verwijt, met open armen is hij er wanneer de zoon berooid van zijn 'waardigheid' terugkeert. Hij krijgt een nieuwe waardigheid aangeboden wanneer hij zijn schuld en schaamte belijdt. Hij verwachtte alleen nog maar als een knecht te kunnen worden aanvaard, maar hij wordt welkom geheten als een zoon waar voor een feest wordt aangericht.

'Want deze, mijn zoon, was dood en is weer levend geworden. En hij was verloren en is gevonden...,' (Lukas 15:24). Soms gaan kinderen wegen waarvoor we als ouders ons hart vasthouden.

Tegelijkertijd mogen we in de houding van de hemelse Vader in vertrouwen uitzien naar terugkeer, naar inzicht dat groeit en naar een hunkering naar Gods liefde en bescherming.

Jezus kwam namens Zijn Vader om verloren zonen en dochters te roepen en om geschonden verhoudingen te herstellen. Daarbij dwingt Hij geen liefde af maar roept Hij op tot vertrouwen. Het laatste vers van het Oude Testament kondigt Jezus aan als degene die: *'... het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders...,'* (Maleachi 4:6).

Jezus wil weer het feest voor mannen en vrouwen in de huwelijksrelatie en voor het samenleven in gezinsverband. Alleen zo kan het getuigenis van Jezus doorwerken in andere verbanden. In relaties in bredere zin. Hierover gaat het in de volgende hoofdstukken.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. In de evangeliën lezen we regelmatig dat Jezus kinderen op het oog had. In Markus 10:15-16 staat: *'...wie het Koninkrijk van God niet ontvangt als een kind, zal het beslist niet binnengaan. En Hij omarmde hen en terwijl Hij de handen op hen legde, zegende Hij hen.'*
Wat betekent dit voor ons?

2. In de Bijbel lezen we vaak over de kracht van het gebed. Wanneer we aan de opvoeding denken hebben we vooral behoefte aan wijsheid.
Wanneer moeten we soepel en flexibel zijn en wanneer vraagt de situatie om een consequente aanpak?
Hoe vinden we een balans tussen liefde en discipline?

In het bijbelboek Spreuken komt vaak naar voren dat discipline nodig is voor de vorming van een karakter. Aan de andere kant roept Paulus in Efeze 6:4 ons op om hierin onze kinderen niet te 'verbitteren'. We mogen het dus niet op een manier doen die hen 'klem' zet. Waarbij ze emotioneel geen 'lucht' ervaren en gaan twifelen over hun eigen waarde, betekenis en mogelijkheden. 'Groeiruimte' is belangrijk, maar dat geldt ook voor richtlijnen die bescherming geven en een bepaalde richting wijzen.

Wat zijn je ervaringen op dit terrein?

En ben je zo 'praktisch' in mijn gebedsleven?

Job wilde als een priester voor zijn kinderen zijn. In Job 1 lezen we dat elke keer als zijn kinderen gefeest hadden hij hen bij zich riep. Hij bracht een brandoffer en 'heiligde hen,' (1:5). Hij wilde als vader duidelijk maken dat God de eerste plaats in ons leven wil hebben en dat daarom onze manier van leven in overeenstemming moet zijn met Zijn wezen, met Zijn heiligheid. Als nieuwtestamentische gelovigen weten we dat Jezus Zichzelf als een offer heeft gegeven. Maar is het ook ons oprechte gebed dat Hij in ons leven en in dat van onze kinderen de centrale plaats zal hebben en houden?

En welke plaats geven we Hem in onze 'eredienst' thuis?

3. Wij stonden al stil bij de geschiedenis van Kaïn en Abel. Adam en Eva moeten intens verdriet gevoeld hebben en ook geleden hebben aan schuldgevoelens.
Waarom hadden ze geluisterd naar Gods tegenstander?
Waarom waren ze gaan twifelen aan Gods goedheid en wil?
Aan Zijn oprechte liefde en bedoelingen?

Misschien hebben ze ook geworsteld met de vraag waarom hun kinderen 'opgezadeld' waren met het vraagstuk van de 'erfzonde'. Waarom Adam en Eva hun eigen verantwoordelijkheid en de gevolgen van hun vrije keuze voor die ongehoorzaamheid zo hadden onderschat.

Het feit dat God hen een nieuwe zoon geeft – Seth – neemt het verdriet om Abel niet weg. Toch zullen ze moed gevat hebben uit het feit dat God verder ging met hun leven. Dat Hij hen wilde vergeven en een toekomst beloofde, waarin het goede het zou gaan winnen van het kwaad. Ze mochten hun schuldgevoelens leren inleveren en openstaan staan voor nieuwe moed en vertrouwen.

Hoe gaan wij als ouders om met schuld- en faalgevoelens?

Met onze beperkingen en ons verdriet, waardoor we ons vaak onmachtig voelen?

4. Maria, de moeder van Jezus, kende pijn om Jezus, de Zoon van God, verwekt door de Heilige Geest. Ze ging geleidelijk aan begrijpen dat deze Zoon de Verlosser was die voor de schuld van alle mensen stierf. Maar er ging een zwaard door haar hart toen ze Hem zag lijden. Ze had het zich zo anders voorgesteld.

Waarom dit onrecht en deze afschuwelijke dood?

Jezus ziet haar huilen aan de voet van het kruis en vraagt aan Johannes om voor haar te zorgen. Deze liefdedaad moet Maria getroost hebben. Hij had haar lief. Hij wilde haar geen pijn doen maar wist dat dit nodig was voor haar en ieder ander mens. Deze dood was zelfs het grootste teken van Zijn liefde.

Johannes beschrijft het met Jezus' eigen woorden: *'Niemand heeft een grotere liefde dan deze, namelijk dat iemand zijn leven geeft voor zijn vrienden,'* (Johannes 15:13).

Zijn we ons bewust dat het lijden van ouders God niet onbewogen laat, en dat Hij in Jezus wijst naar troost en beloften?

Naar nieuwe kracht en visie?

5. Als christenen wil God ons voor elkaar gebruiken.

In hoeverre willen we als ouders elkaar helpen?

Durven we kwetsbaar te zijn wat betreft ons falen, onze onzekerheden en vragen?

En willen we in respect en betrokkenheid met elkaar meedenken wanneer we om raad verlegen zitten?

In hoeverre kunnen we initiatieven ontplooiën waarbij het onderlinge vertrouwen kan groeien?

Hoofdstuk 4

Jezus gaat de alleenstaande niet voorbij

Jezus brengt hoop en toekomst

Johannes 5

Tijdens een Joods feest in Jeruzalem gaat Jezus naar 'het bad van Bethesda'. De betekenis van die naam is 'huis van barmhartigheid'. 'Een groot aantal zieken, blinden, kreupelen en verlamden,' (5:3), dus heel veel mensen, waren op deze plaats en wachtten op de beweging van het water. Degene die het eerst het water bereikte werd genezen. Jezus gaat naar iemand toe die al achtendertig jaar lang hoopt op genezing. Deze lange periode geeft het hopeloze gevoel weer wat de man gehad moet hebben. Wat was de zin van zijn wachten en van zijn leven?

Jezus ziet hem aan en vraagt: *'Wilt u gezond worden?'* Het antwoord van de man geeft aan hoe hij zich voelt: *'...Mijn heer, ik heb geen mens om mij in het badwater te werpen wanneer het water in beroering gebracht wordt; en terwijl ik kom, daalt een ander vóór mij af,'* (5:7).

Jezus proeft de hopeloosheid in zijn antwoord. Hij wil niet dat de man langer afhankelijk is van deze fixatie op het water en het eventuele wonder. Hij wil de aandacht van de man afleiden van het water en richten op Hem Zelf. Jezus zegt: *'Sta op, neem uw ligmat op en ga lopen,'* (5:8). *'En meteen werd de man gezond...'* (5:9)

De genezing vindt zelfs plaats op de sabbat en illustreert dat Jezus' opdracht niet strijdig is met deze door God ingestelde rustdag. Want: *'...Mijn Vader werkt tot nu toe en ik werk ook,'* (5:17). Dit werk is van een andere orde en gericht op herstel van mensen.

Mensen hebben elkaar nodig

In Genesis 2:18 staan Gods woorden: *'...Het is niet goed dat de mens alleen is...'* In het kader van dat bijbelgedeelte krijgt vooral de huwelijksrelatie aandacht, maar het is breder bedoeld. De mens is niet bestemd om alleen te zijn. Mensen hebben elkaar nodig. Gehuwden en ongehuwden, jongeren en ouderen, mannen en vrouwen. Mensen moeten op elkaar een beroep kunnen doen en er is behoefte aan bemoediging, aanvulling, correctie en hartelijk meeleven.

In Johannes 13:34-35 zegt Jezus dat Hij wil dat we elkaar oprecht liefhebben. *'Een nieuw gebod geef ik u, namelijk dat u elkaar liefhebt; zoals ik u liefgehad heb, moet u ook elkaar liefhebben. Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt.'*

In hetzelfde hoofdstuk lezen we dat Jezus de voeten van de discipelen wast. Hij dient ze en Hij roept hen op elkaar de voeten te wassen (13:14-17). Om op elkaar gericht te zijn.

Paulus gebruikt in zijn brieven daarbij het voorbeeld van een lichaam. Hij noemt de gelovigen het 'lichaam van Christus'. Jezus is het hoofd. Hij bepaalt de leiding, maar als lichaam mogen we samen beschikbaar zijn voor Zijn werk in deze wereld. Samen mogen we Zijn liefde 'handen en voeten' geven. Ook in onderlinge zorg en betrokkenheid.

Betrokkenheid in woorden en daden

In de Bijbel wordt deze liefde heel praktisch belicht: zorg dragen voor weduwen en wezen – barmhartig zijn in het contact met de zwakkere – elkaar steunen waar dat nodig is, ook financieel – de ander bemoedigen en opbouwen – blij zijn met de mensen die vreugde kennen en meeleven met de mensen die met verdriet en moeite te maken hebben – het Evangelie doorgeven in woorden en daden en mensen helpen om te groeien in het geloof. Zo kunnen we nog veel meer noemen.

In de beschrijving van het wonderteken in hoofdstuk 5 staat een man centraal die geen mens had... die alleen was. Die behoefte had aan aandacht en concrete hulp. Die in de ontmoeting met Jezus ook moest ontdekken dat het wonderwater niet doorslaggevend was, maar Gods handelen in zijn leven.

Twee manieren van leven

Paulus noemt in zijn brieven dat er vervuld leven is voor gehuwden en ongehuwden. Dat beide manieren van leven door God gebruikt en gezegend kunnen worden. Daarbij kent het gehuwd- en ongehuwd zijn eigen mogelijkheden en grenzen. Maar vervuld leven is moeilijk te ervaren wanneer er sprake is van ongewild ongehuwd zijn. Wanneer de hunkering naar een partner of meer sociale contacten steeds aanwezig is. Misschien is op dit terrein meer creativiteit nodig: gelovigen die samen zoeken naar gelegenheden waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, samen activiteiten kunnen ontplooiën en zich vrijer kunnen ontwikkelen: als persoon en in relatie met elkaar. De kerk heeft dit aspect weinig aandacht gegeven, terwijl die behoefte er wel degelijk is. Op het seculaire vlak wordt hierin veel meer ondernomen, ook omdat het een in economisch opzicht interessante 'markt' is. Dit heeft echter niets met liefde te maken. Met betrokkenheid en een gevoel van samen verantwoordelijk zijn voor elkaars welzijn.

Opnieuw-alleenstaand

Wanneer mensen een partner hebben verloren door de dood of door scheiding, veroorzaakt het veel pijn. Vastgelopen en uiteen gevallen relaties brengen intens verdriet voort. Ook kinderen leiden onder de gevolgen ervan. Is er dan oog voor alleenstaande vaders en moeders, voor een klimaat van vriendschap waarbij verdriet en verwarring geleidelijk aan verwerkt kunnen worden? Het derde wonder van Jezus maakt duidelijk dat Hij mensen een gerichtheid op elkaar wil leren en dat de alleenstaande Zijn hart heeft.

Hij wil ook in die situatie hoop geven en nieuwe mogelijkheden, maar Hij roept hierin Zijn volgelingen op om naar elkaar om te zien. Om niet aan elkaar voorbij te gaan.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Voor gehuwden en alleenstaanden: ga samen met anderen na wat in jouw eigen omgeving gedaan wordt op dit terrein.
2. Voor gehuwden: Hoe kunnen wij ons in de situatie van alleenstaanden inleven? Hoe kunnen we hen eren en respect tonen?
3. Voor alleenstaanden: Hoe kunnen wij meer initiatieven ontplooiën als het gaat om sociale contacten en de ontwikkeling van vriendschappen? Beseffen we ons voldoende dat onze waarde niet afhangt van het wel of niet gehuwd zijn, maar van onze hechte verbondenheid met onze hemelse Vader?
4. Voor iedereen: Overdenk de volgende uitspraak van Henri Nouwen uit: 'Clown in Rome': 'Wanneer wij onze naaste tegemoet treden in de veronderstelling dat hij in staat is onze diepste verlangens te vervullen, zullen we in steeds sterkere mate gefrustreerd raken. Immers als wij van onze vriend of geliefde verwachten dat hij of zij onze diepste pijn kan wegnemen, verwachten we van hem of haar iets dat geen mens ons geven kan. Geen mens kan ons volkomen begrijpen, ons onvoorwaardelijk liefhebben, ons onophoudelijk zijn genegenheid

schenken, geen mens kan het hart van ons wezen binnengaan en onze diepste gebrokenheid genezen.'

Hoe voorkomen we dat we elkaar overvragen en hoe kan onze 'verworteling' in Gods liefde en trouw groeien? Overdenk in dit verband Johannes 16:32-33. Jezus spreekt eerlijk over Zijn eenzaamheid, maar ook over het feit dat de Vader bij Hem is. Vanuit dat besef blijft Hij in de bescherming van Gods vrede en kan Hij die vrede ook doorgeven aan anderen. Dat Jezus ook een kwetsbaar mens was, blijkt uit het feit dat Hij Zijn discipelen smeekte om met Hem te waken toen Hij werd aangevochten in Gethsémané. Hij deed een beroep op hen, maar wanneer ze toch in slaap zijn gevallen verwerkt Hij dit met Zijn Vader. Hij komt niet met verwijten, al was het een heel eenzame weg voor Hem.

5. Jezus kende als alleenstaande man vervuld leven omdat Hij in verbondenheid met Zijn hemelse Vader leefde. Daardoor kon Hij standhouden en Zich blijven geven. Ook Henri Nouwen ontdekte als priester dat hij steeds weer naar die basis moest terugkeren. Twee citaten: 'Het dienstbaar zijn in een wereld die voortdurend in verandering is, moet vast geworteld zijn in een stille en aandachtige omgang met onze trouwe God.' En: 'Bidden zonder ophouden is: al onze gedachten uit hun angstig isolement in een onbevreesd gesprek met God brengen. Jezus leefde Zijn leven in de presentie van God Zijn vader. Jezus hield niets, absoluut niets verborgen voor Zijn Vader (...). Bidden vraagt van ons om weg te breken uit de monoloog met onszelf en Jezus te volgen door ons leven om te zetten in een gesprek zonder ophouden met onze hemelse Vader.'

Hoofdstuk 5

Jezus is bewogen over de massa

Van tekort naar overvloed

Johannes 6:1-15

In de vorige hoofdstukken hebben we stilgestaan bij de waarde die ieder mens voor God heeft. Heel persoonlijk. De mens als alleenstaande maar ook mensen die in een huwelijksrelatie en in gezinsverband samenleven. In die kleine gemeenschapsvormen wil Jezus vernieuwen en Zijn invloed laten gelden. Daarnaast heeft Hij oog voor de massa. Voor Israël en alle volken van de aarde. Voor Hij terugkeert naar Zijn Vader geeft Hij dan ook de opdracht aan Zijn volgelingen om alle volken tot Zijn discipelen te maken.

Hij denkt klein- en grootschalig omdat het één niet los staat van het ander. Hij is de Verlosser van de individuele mens en van de hele mensheid. Johannes schrijft in 1 Johannes 2:1-2: *'...En als iemand gezondigd heeft: wij hebben een Voorspraak bij de Vader, Jezus Christus, de Rechtvaardige. En Hij is een verzoening voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden van de hele wereld.'*

De massa

Jezus weet dat de massa Hem volgt omdat ze over Zijn tekenen gehoord hebben. Maar Hij is ook bewogen met al die mensen. Mattheüs schrijft in zijn evangelie: *'Toen Hij de menigte zag, was Hij innerlijk met ontferming bewogen over hen, omdat zij vermoeid en verstrooid waren, zoals schapen die geen herder hebben,'* (9:36).

Jezus ziet hun geestelijke nood én is zich bewust van hun lichamelijke en sociale nood. Het wonder dat Hij in opdracht van Zijn Vader mag doen verwijst naar het herstel wat Hij op alle terreinen wil geven, te beginnen bij het geestelijk herstel. Hij is allereerst gekomen als het hemelse, levende brood. Hij wil voedsel voor het hart zijn en de vervreemding van de mens met zijn Schepper wegnemen.

In ontferming ziet Hij de *'menigte'* (9:36). Mensen uit allerlei lagen van de bevolking. Jongeren en ouderen, mannen en vrouwen, rijken en armen, mensen met veel of weinig opleiding, mensen van aanzien en maatschappelijke randfiguren. Mensen met verdriet, vragen en teleurstellingen, en mensen die nog hartstochtelijk willen hopen op verandering. Mensen die onbevangen willen luisteren, maar ook verbitterde mannen en vrouwen die argwanend in het leven staan. Kortom: de massa was veelkleurig en veelzijdig, iedereen had zijn eigen motieven, verwachting, desillusie en pijn. Jezus ziet de massa. Hij weet van Zijn opdracht, maar ook van de opdracht die Hij straks aan Zijn volgelingen moet overdragen. Hoe kijken zij naar de massa? Durven zij stappen te ondernemen, ook als het maar *'een druppel op de gloeiende plaat'* lijkt? Durven ze te kijken met Zijn ogen en te handelen vanuit het besef dat God méér kan doen dan ogenschijnlijk mogelijk is? Jezus wil de massa leren én Zijn discipelen (Johannes 6:6). Hij vraagt Filippus: waar zullen we broden kopen zodat ze

kunnen eten? Filippus weet het niet, het geld is immers ontoereikend. Andreas weet het ook niet, maar hij verwijst naar een jongen die vijf gerstebroden en twee vissen heeft. Ook te weinig.

Het weinige laten gebruiken

Jezus zegt: laat de mensen gaan zitten. Vijfduizend mannen (de vrouwen en kinderen werden in die dagen niet meegerekend) gingen op het gras zitten. Toen gebeurde het wonder. Nadat Jezus Zijn Vader gedankt had en Hem vroeg het brood te zegenen werd het heel veel. Jezus vermenigvuldigde dat wat beschikbaar was. Iedereen kreeg voldoende brood en vis. En toen ze allemaal verzadigd waren zei Jezus: '... Verzamel de overgebleven stukken, zodat er niets verloren gaat,' (6:12). Twaalf manden waren hiervoor nodig.

Jezus: brood des levens

Jezus wilde met dit teken duidelijk maken dat – hoewel Hij kan voorzien in dagelijks voedsel – Hij in de allereerst plaats kwam om geestelijk brood mogelijk te maken. Zoals de Israëlieten door het manna in de woestijn gevoed werden, zo wil Jezus voorzien in dagelijks voedsel voor ons hart, zodat we kracht ervaren voor ons dagelijkse leven en werk. In hoofdstuk 6 gaat Hij hier uitgebreid op in. Een voorbeeld: *'Werk niet om het voedsel dat vergaat, maar om het voedsel dat blijft tot in het eeuwige leven, dat de Zoon des mensen u geven zal; want Hem heeft God de Vader verzegeld,'* (6:27). En van 6:49-51: *'Uw vaders hebben het manna gegeten in de woestijn en zij zijn gestorven. Dit is het brood dat uit de hemel neerdaalt, opdat de mens daarvan eet en niet sterft. Ik ben het levende brood, dat uit de hemel neergedaald is; als iemand van dit brood eet, zal hij leven in eeuwigheid. En het brood dat Ik geven zal, is Mijn vlees, dat Ik geven zal voor het leven van de wereld.'*

Jezus heeft het leven van de hele wereld op het oog. De vermenigvuldiging van het brood en de overvloed die overbleef staan symbool voor Jezus bedoeling: Hij wil Zichzelf geven als een verzoening en als een bron van nieuw leven. Steeds weer.

Medewerkers van God

Jezus' discipelen hadden twaalf korven brood over: er was nog genoeg om aan anderen uit te delen die nog niet verzadigd waren en honger hadden. Betekent dit wonder niet dat Jezus de Verlosser van de hele wereld is dat Hij wil dat wij oog krijgen voor deze wereldvisie? Ook al zijn onze middelen beperkt? Wij zullen altijd weer tegen onze beperkingen en tekorten aanlopen, maar één ding staat vast. Het beperkte van nú kan in Jezus' handen veel uitwerken, omdat Hij God is en Zijn Koninkrijk bouwt. De 'regels' van het Koninkrijk gaan dwars tegen onze menselijke logica in. Hij wil zegenen wat we Hem – misschien heel aarzelend - ter beschikking stellen, al is het nog zo beperkt en onvolmaakt. Zoals Jezus de maaltijd van die jongen gebruikte zo wil Hij onze middelen, inzet en mogelijkheden zegen en vermenigvuldigen.

Al zien we op dit moment vaak niet de 'resultaten', straks zullen we – wanneer Jezus' Zijn koninkrijk openbaar maakt voor iedereen – in verbazing ontdekken wat Hij gedaan heeft met alles wat we Hem gelovig in handen hebben gelegd, het moeilijke en het mooie. We mogen vertrouwen stellen in Jezus' bovennatuurlijke handelen. Hij en de Vader zijn één en wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God.

Stilte zoeken

Na de vermenigvuldiging zoekt Jezus de stilte op. We lezen dat Hij Zich terugtrekt in het gebergte (6:15). Hij merkte dat de mensen Hem als een sociaal-politieke Verlosser en Koning zien. Hij is ervan doordrongen dat Hij eerst de oorzaak van het kwaad moet wegnemen: de zonde die een herstelde en eeuwige relatie met de Vader in de weg staat.

Dit is een zware, eenzame weg voor Jezus en daarom zoekt Hij kracht in de stilte, in het ongestoorde gesprek met Zijn Vader.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Wat heeft de stilte die Jezus opzocht te maken met wereldvisie?
Lees in dit verband Mattheüs 9:35-38 en sta vooral stil bij vers 38.
2. Jezus dankte voor het brood... ook wij mogen dankbaar vertrouwen tonen in datgene wat God kan doen, dwars door onze menselijke en tijdelijke beperkingen heen.
Wat betekent dit concreet voor jou en onze manier van leven?
3. Bewogenheid voor mensen vraagt dat we bereid zijn ons in leefsituaties van anderen te verplaatsen.
Probeer voorbeelden te noemen.
4. We leven in een multiculturele en religieuze wereld. Daarbij kunnen we ons allemaal verschansen achter de grenzen van onze eigen cultuur en levensovertuiging.
Waarom is het moeilijk om over onze grenzen heen te kijken?
Wat vraagt het van ons?
5. Lees Mattheüs 5:13-16 en probeer de betekenis hiervan zo concreet mogelijk te overdenken.
6. Lees Handelingen 1:8.
Wat houden de invloedssferen Jeruzalem, Judea, Samaria en de wereld in wanneer we denken aan ons leven?
7. In het Oude Testament komt ook een vermenigvuldiging ter sprake: zie 1 Koningen 17:1-16.
Wat zegt dit over God die onze Schepper en Herschepper is?

Hoofdstuk 6

Jezus is Koning over de schepping

Van angst naar hernieuwd vertrouwen

Johannes 6:16-21

Johannes beschrijft deze geschiedenis heel kort, in het evangelie van Mattheüs en Markus krijgt deze gebeurtenis meer aandacht (Mattheüs 14:22-33 en Markus 6:45-52).

Enkele hoofdlijnen klinken in al deze verslagen door:

- Jezus zoekt na de wonderbare spijziging de stilte op. Hij wil even alleen zijn en Hij zoekt het gesprek met Zijn Vader.
- Er steekt opeens een enorme storm op. De discipelen voelen zich erdoor overweldigd en het beangstigt hen.
- Jezus ziet hen worstelen met hun angst en met het gevaar van de storm en het woeste water. Hij komt hen in hun nood tegemoet.
- De mannen in het schip zien Hem, maar denken eerst dat het een schim, een spook is. Maar het is Jezus en ze horen Zijn stem: *'...Ik ben het, wees niet bevreesd'* (Mattheüs 14:27).
- Petrus wil Jezus tegemoet lopen en ook over het water lopen. *'Heere, als U het bent, geef mij dan bevel over het water naar U toe te komen.* Hij zei: Kom!' (14:28-29). Dan loopt Petrus over de golven naar Jezus toe. Als hij opeens het geweld van de golven en de storm bewust ondergaat en zijn aandacht niet meer gericht is op Jezus alleen, merkt hij dat hij begint te zinken. Hij schreeuwt zijn angst uit en roept Jezus aan en Jezus luistert. Hij reikt hem de hand en redt. Wél zegt Jezus: *'Kleingelovige, waarom hebt u getwijfeld?'*
- Jezus klimt daarna samen met Petrus het schip in. De discipelen erkennen opnieuw dat Jezus de Zoon van God is.
- Na dit alles komt het schip veilig aan.

Jezus' almacht

In Johannes 1:1-3 staat: *'In het begin was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God. Dit was in het begin bij God. Alle dingen zijn door het Woord gemaakt, en zonder dit Woord is geen ding gemaakt dat gemaakt is.'* De schepping is door het Woord ontstaan, door Jezus die vanaf het begin bij de Vader was en één is met Hem. Dit mysterie is niet te doorgronden, maar we mogen het wel geloven. Hieruit volgt dat elke filosofie, elke levensbeschouwing, die God de Vader en God de Zoon terugbrengen naar het niveau van het geschapene, afwijkt van wat God Zelf zegt. Voordat er sprake was van een schepping, was God er.

Hij is het begin, de oorsprong, de Schepper, degene die leven geeft. Het geschapene staat onder Zijn gezag. Als mensen God zien als 'het goede', als 'een kracht' of als 'energie', doen ze Hem tekort. Niets kan bestaan zonder Hem.

De Bijbel begint met de regel: *'In het begin schiep God de hemel en de aarde.'* Hij sprak en er was licht, Hij sprak en het planten- en dierenrijk was er. En God zegende de dieren (Genesis 1:22). Als bekroning op de schepping zegt God: *'...Laten Wij mensen maken naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en laten zij heersen over de vissen van de zee, over de vogels in de lucht, over het vee, over heel de aarde en over al de kruipende dieren die over de aarde kruipen!'* (1:26). Daarna schiep God de mens, man en vrouw, en zegende hen (1:28). Hij vertrouwde ze de zorg voor deze door Hem geschapen aarde toe. Als beelddraggers, als vertrouwelingen van God, mogen ze Hem vertegenwoordigen en voor de aarde zorgen.

Rentmeesters van God

Als rentmeesters van Gods schepping laten wij steeds weer steken vallen. Door de zonde hebben we het dienen en zorg dragen verleerd en proberen we eerder ons voordeel te zoeken. De natuur lijdt voortdurend onder ons wanbeheer. Het beheren van de schepping is veelal verworpen tot het exploiteren ervan, waarbij hulpbronnen uitgeput raken.

De hele schepping lijdt schrijft Paulus in Romeinen 8. Dat Jezus niet alleen de mensheid maar het herstel van de gehele geschapen wereld op het oog heeft wordt duidelijk in dit teken. Hij is Heer van de Kosmos. Hij zal het mogelijk maken dat al het geschapene weer aan Gods oorspronkelijke bedoelingen kan gaan beantwoorden. De Bijbel spreekt in dit verband over een nieuwe hemel en aarde, over een volledig herstel waarbij 'bergen jubelen' en bomen 'in de handen klappen'. Waarbij de hemel Gods lof verkondigt en de aarde vol is van Gods vrede en gerechtigheid.

Delen in Jezus' macht

Het feit dat Petrus op gezag van Jezus op water kon lopen, is niet het belangrijkste. Het was een teken van een belangrijker gedachte: we dienen een Verlosser en Heer die alle macht heeft op hemel en op aarde. Een Heer die – ondanks het lijden wat nu nog plaats vindt – weet dat het licht, het goede, de gerechtigheid van Hem zal overwinnen. Dat Hij als de Machtige ook nu nabij is en als Overwinnaar optreedt waar Hij dat nodig vindt.

Een voorbeeld hiervan vinden we in Handelingen 5:17-25. Wanneer discipelen van Jezus gevangen genomen worden en opgesloten zijn in een kerker, waaronder Petrus die het wonder van het lopen op de golven meemaakte, vertrouwen ze zich toe aan Gods zorg, ondanks de hopeloze situatie. Die nacht opent een engel van God de gevangenisdeur, terwijl de wachten er niets van merken. Opnieuw een teken dat God niet afhankelijk is van de aardse wetmatigheden. God had nog een bedoeling met Zijn kinderen en we lezen dat ze onbevreesd doorgaan met de verkondiging van het Evangelie.

Een geopende deur

Later wordt het beeld van een geopende deur door Jezus gebruikt. In Openbaring 3:8 staat: *'Ik ken uw werken. Zie, Ik heb voor uw ogen een geopende deur gegeven en niemand kan die sluiten, want u hebt weinig kracht en toch hebt u Mijn Woord in acht genomen en Mijn Naam niet verloochend.'* Juist wanneer we ons zwak en beperkt voelen, mensen met 'kleine kracht' kan God deuren openen die niemand kan sluiten. Wanneer Hij ons mogelijkheden geeft om Hem te dienen, is Hij als de almachtige in staat om deze ook te beschermen. 'Kleine kracht' is groot en invloedrijk wanneer we Jezus' woorden bewaren, Hem niet verloochenen en geloven in wie Hij is: de machtige Zoon van God die vrijwillig mens werd en ons begrijpt in onze zwakheden. Maar ook tegen ons zegt Hij: *'Ik ben het, wees niet bevreesd.'* Deze woorden klonken te midden van het gebulder van de storm maar op Jezus' woord werd het weer rustig. De vraag is echter of we Hem durven aan te roepen en te vertrouwen terwijl het in ons leven stormt. Dan wordt duidelijk wie Jezus voor ons is, hoe groot Hij is.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Jezus wil ons zicht geven op onze oorspronkelijke opdracht: leven in verbondenheid met onze Schepper en van daaruit zorg dragen voor de schepping. Het betekent dat niet 'moeder aarde' of 'de natuur' ons uitgangspunt is, maar Degene die alles geschapen heeft. Vlak voordat Jezus terugging naar de Vader zei Hij: *'Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde,'* (Mattheüs 28:18). Hij gaf hiermee aan dat alle macht van de Vader beschikbaar is gesteld aan de opdracht die wij hebben om 'al de volken tot Zijn discipelen te maken'. Alleen door Jezus Christus is verzoening mogelijk en dus ook het uiteindelijke herstel van de geschonden aarde. Hoe denken wij hierover? Overdenk in dit verband Psalm 8.
2. Lees Markus 1:13 staat dat Jezus verzocht werd in de woestijn. *'...en Hij was bij de wilde dieren...'* Jezus maakte tijdens de verzoeking in de eenzame wildernis ook wilde dieren mee, dieren die ook bestemd waren voor harmonie. Vergelijk dit gedeelte met het vooruitzicht waarover we lezen in Jesaja 11:1-10 en Openbaring 21:1-5.
3. In Romeinen 8 lezen we allereerst over de vernieuwing die Jezus heeft mogelijk gemaakt waardoor we kunnen 'leven door de Geest' (8:13). Deze Geest wil ons leren leven als kinderen van de Vader (8:16). Als mensen met hoop. Lees nu Romeinen 8:18-30. Hierin komt onder andere ter sprake dat de ganse schepping in barensood is (8:22). Deze beeldspraak wijst naar moeilijke, pijnlijke weeën, maar ook naar de belofte van een nieuwe geboorte. Naar het goede dat dwars door alles heen werkelijkheid zal worden (8:28). In dat moeilijke proces van (ver)wachten is de Geest van God ons nabij. Hij bidt in ons en bidt voor ons en wil ons steeds weer overtuigen van de liefde van God die ons nooit verlaat. Lees daarom nog Romeinen 8:31-39. Niets kan ons scheiden van de liefde van Christus. Schrijf op welke invloeden, machten en omstandigheden ons niet kunnen scheiden van Hem: Schrijf op waarom de liefde van God een vast fundament is:
4. Dat Jezus God is – en dus meer dan de schepping – bewijst Zijn bovennatuurlijke geboorte. Hij is verwekt door de Geest van God en draagt daardoor de kenmerken van een goddelijke natuur. Tegelijkertijd wilde Hij mens zijn en werd Hij geboren uit de maagd Maria, deelde Hij in onze tijd, in onze wereld vol breuken. Zie Mattheüs 1:18-25. Wanneer Jezus spreekt over het eeuwige leven, dan zegt Hij dat geloof in Hem een voorwaarde is. Wij moeten wederom geboren worden... opnieuw geboren, uit de Geest van God (Johannes 3). Je zou kunnen zeggen dat - wat onze bekering betreft – een bovennatuurlijke ingreep nodig is, zodat we kunnen opgroeien als kinderen van God. Door de inwoning van de Heilige Geest, de Geest die ons levend maken en ons vernieuwen en toerusten wil. Hoe denk je daarover en durf je te vertrouwen dat Gods Geest in jou woning wil maken?

Hoofdstuk 7

Jezus is Heelmaker

Jezus gaat aan onze gebrokenheid niet voorbij

Johannes 9

In de eerste wonderen van Jezus stonden we stil bij Zijn betekenis voor ons persoonlijk leven, voor onze relaties en voor de hele mensheid. Bij het wonder van Jezus' gezag over de elementen, werden we vooral bepaald bij Zijn betekenis voor de hele schepping. Een schepping die lijdt onder de gevolgen van de menselijke rebellie. Een schepping die verlossing nodig heeft, op allerlei gebied. We werden bepaald bij de noodzaak van een wereldvisie, een begrijpen dat Jezus' verlossing de hele schepping omvat. In Jezus wordt een nieuwe hemel en aarde mogelijk, een nieuwe toekomst.

In de laatste twee wonderen komt onder andere de pastorale nood van de mens naar voren, het lijden aan ziekte, aan verval en aan dood. Deze grimmige vijanden van de mens heeft Jezus onder ogen willen zien. Ook deze donkere machten heeft Hij in het daglicht gesteld. Er is een belofte voor ieder mens die met Jezus naar dit lijden wil kijken.

In Jesaja 53 wordt Jezus aangekondigd als Degene die de schuld van de zonde op Zich zal nemen, maar óók de gevolgen daarvan zal ondergaan zoals ziekte en dood. In 53:5-6: lezen we: *'Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor ons genezing gekomen. Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn eigen weg. Maar de HEERE heeft de ongerechtigheid van ons allen op Hem doen neerkomen.'* Gods heiligheid en rechtvaardigheid maakte Jezus' plaatsvervangende offer nodig. *'...Hij heeft Hem ziek gemaakt. Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zal Hij nageslacht zien, Hij zal de dagen verlengen...,'* (53:10).

Jezus één van ons

In Naam van Zijn Vader wilde Jezus delen in onze verziekte wereld: geestelijk, emotioneel, lichamenlijk en sociaal. Jezus onderging de gevolgen van de breuk tussen God en de mens. Hij ondervond als Heelmeester waar mensen wonden en gebrokenheid ervaren. Hij was als Mensenzoon vertrouwd met emoties als verdriet, eenzaamheid, angst, afwijzing en kwaadsprekerij. Hij wist van honger en dorst, van vermoeidheid. Van onrecht, manipulatie en strijd. Hij kende lichamenlijke grenzen en pijn en maakte gebrokenheid in relaties mee. Als Heelmaker onderging Hij éérs menselijke emoties om te weten waar het leven allemaal pijn doet en waarin het onvolkomene allemaal tot uiting komt. In Hebreëën 2:17-18 staat: *'Daarom moest Hij in alles aan Zijn broeders gelijk worden, opdat Hij een barmhartig en een getrouw Hogepriester zou zijn in de dingen die God betreffen, om de zonden van het volk te verzoenen. Want waarin Hij Zelf geleden heeft, toen Hij verzocht werd, kan Hij hen die verzocht worden, te hulp komen.'* In Zijn omgang met mensen blijkt dat Hij ze aanspreekt in hun leefsituatie: pijn mag benoemd worden en schuld beleden. Jezus weet dat het verborgene in ieder hart om erkenning en verwerking vraagt en daarom in het licht gebracht moet worden. Als

Heelmeester wil Hij niet veroordelen maar juist herstellen. Hij heeft daarbij de hele mens op het oog: geest, ziel en lichaam.

Licht hervinden

In Johannes 9 lezen we dat mensen de ziekte – het blindgeboren zijn – als een straf van God zien op een mogelijke zonde van deze man of zijn ouders. Er moet toch een oorzaak zijn? Deze gedachte houdt verband met het beeld van een straffende God die je maar beter te vriend kunt houden door 'naar de regels' te leven.

Jezus maakt duidelijk dat dit niet het geval is. Zijn blindheid is wél een omstandigheid waarin God Zich kan openbaren, waarin Hij tot de mensen kan spreken. In Gods handen kan deze blindheid een wending ten goede krijgen, als een proclamatie van het werk van de beloofde Messias. Een Redder die herstel op het oog heeft: geestelijk, emotioneel, lichamelijk en sociaal. In Johannes 9:5 staat dat Jezus het licht van de wereld is. Hij wil mensen ziende maken, licht geven. Licht was geestelijk en psychisch herstel kan geven, herstel wat ook een gunstige invloed heeft op het lichaam.

Aanvaarding en ontkenning

De blinde man geeft gehoor aan Jezus' woorden. Hij is niet te trots om zich slijk op de ogen te laten smeren en zijn gezicht te wassen. Hij luistert en gehoorzaamt. Hij wordt ziende en komt terug (9:7). Hij getuigt over dat wat gebeurde, ook al roept het verzet op. Steeds duidelijker wordt het dat de blinde man lichamelijk én geestelijk ziende is geworden en dat de ziende godsdienstige leiders in feite blind zijn. Geestelijk blind. Ze ontkennen Jezus' daad en weigeren hierin Gods vingerwijzing te zien. Ze verkiezen hun 'uitleg' boven die van Jezus' concrete daad: licht brengen in het leven van een mens die in donker gevangen zat (zie 9:24-33). Ze verstaan niet de profetieën over de Gezalfde Dienstknecht van God die kwam om herstel te brengen. Om dove oren te openen en blinden het gezicht te geven, om mensen gebukt onder schuld bevrijding aan te reiken en een nieuwe toekomst in te luiden.

Belijdenis

De door Jezus aangeraakte man is moedig en zegt dat de man die hem genezen heeft wel de Zoon van God moet zijn... deze belijdenis roept zoveel verzet op dat ze hem verbieden nog ooit naar de synagoge te komen. Hij hoort er niet meer bij. Ze werpen hem uit.

Op dat moment komt Jezus tevoorschijn en zoekt de man op. Hij stelt de vraag: '...Geloofst u in de Zoon van God?' (9:35). De man vraagt om iets meer informatie maar komt tot de belijdenis: *'En hij zei: Ik geloof, Heere! En hij aanbad Hem,'* (9:38). Jezus spreekt daarna heel realistisch met deze man, en indirect dus ook met ons. *'En Jezus zei: Ik ben tot een oordeel in deze wereld gekomen, opdat zij die niet zien, zien zouden, en die zien, blind zouden worden,'* (9:39).

Jezus maakt met dit wonder duidelijk dat Hij een lichamelijke Heelmeester is maar dat Hij allereerst geestelijke genezing op het oog heeft. Hervonden zicht op de Vader en op Hem als Verlosser. Dát is Zijn eerste opdracht.

Hierop zal verzet komen. De mens wil wel heelwording maar dan zonder een veranderd hart. Jezus benadrukt dat éérst de erkenning van Hem als Verlosser van zondaars noodzakelijk is. Genezing begint in het hart van de mensen zelf. Dan kan Hij een andere instelling leren ten opzichte van Zijn vader, het eigen leven en de medemens. Daar zal een genezende invloed van uitgaan, een invloed naar andere mensen. Via de mensenkinderen die Jezus toebehoren.

Trots en eigendunk afleggen

Johannes 9:41 is heel kernachtig en houdt een oproep in: *'Als u blind was, zou u geen zonde hebben, maar nu u zegt: Wij zien, zo blijft dan uw zonde,'* zei Jezus.

Wanneer we onze blindheid erkennen, kan God er iets aan doen... wanneer we denken niet blind te zijn, of weigeren hieraan ontdekt te worden, dan blijven we in 'zonde' hangen: in een houding los-van-God.

Tegelijkertijd betekent dit vers dat God liefdevol, rechtvaardig en mild is. Wanneer mensen in onwetendheid aan Hem voorbij gaan, is dat minder 'zondig' dan wanneer mensen – ondanks duidelijke confrontatie – het licht weigeren te zien of hierop niet willen handelen.

In hoeverre maken wij hier persoonlijk ernst mee?

Ogenzalf aannemen

In Openbaring 3 zegt Jezus tegen christenen in Laodicea dat ze 'arm' zijn. Ze denken dat ze rijk zijn maar in geestelijke zin zijn ze arm (3:17). Maar ook in die situatie wil Hij een heelmaker zijn. Hij roept ze op van Hem te kopen: gelouterd goud en van Hem witte kleren te aanvaarden: reiniging. Maar ook om van Hem te vragen ogenzalf: *'...zalf uw ogen met ogenzalf, opdat u zult kunnen zien...'* (3:18). Jezus wil ons nog steeds ziende maken en onze ogen bestrijken... Hij wil daar beginnen waar het eerst nodig is. Geestelijk.

Psychische gezondheid

In Romeinen 12:2 lezen we over de betekenis van gezonde gedachten voor innerlijke heroriëntatie wat betreft ons zielenleven en onze manier van leven. *'En word niet aan deze wereld gelijkvormig, maar word innerlijk veranderd door de vernieuwing van uw gezindheid om te kunnen onderscheiden wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.'* Het vraagt de bereidheid om moeilijke emoties en situaties met God te verwerken en open te staan voor nieuwe gedachten en keuzes. Ons levensverhaal vraagt om 'doorvertellen' vooral wanneer we door teleurstellingen 'vastgelopen' zijn. Wanneer we innerlijk geremd zijn. Een belangrijke eerste stap is dat we Jezus bij ons tekorten, schuld en pijn durven toelaten. Dat we Hem leren vertrouwen in het reinigen en verzorgen van wonden. Maar ook dat we open staan voor opbouwende contacten met mensen die in naam van Jezus ons hierbij kunnen helpen. Mensen die we vertrouwen en die in respect met God en ons omgaan.

Lichamelijke genezing

De Bijbel is er duidelijk over dat Jezus veel mensen genezen heeft en op deze manier toonde dat Hij de beloofde Messias was. Ook in de geschiedenis van de jonge kerk lezen we dat God via Zijn dienaren mensen genezing gaf. Nog steeds mogen we geloven dat Jezus mensen kan genezen. We mogen ons er zelfs naar uitstrekken. Maar tegelijkertijd lezen we dat niet iedereen genezen werd en wordt. Er zijn situaties waarin mensen ziek blijven en met handicaps moeten leren leven.

Omstandigheden die ons herinneren aan de gebrokenheid in onze wereld. Maar zoals Jezus in bewogenheid reageerde op nood, zo mogen wij als christenen in bewogenheid reageren op de nood van mensen. Wij mogen bidden voor genezing, maar wanneer mensen geen genezing ontvangen, mogen we bidden dat zieken de nabijheid en kracht van God zullen ervaren om ondanks hun ziekte te leven met Hem en mensen. Voor ons geldt dan de opdracht om in de gezindheid van Jezus hen te helpen waar dat nodig is.

Meeleven

Joni Eareckson Tada – na een ongeluk blijvend verlamde – schreef onder andere een boek over 'Vriendschap zonder reserve' waarin ze een pleidooi houdt voor vriendschap. Juist in het contact met mensen die leiden aan ziekte en een handicap. Het is geen droge opsomming van allerlei adviezen geworden, maar een oproep om in betrokkenheid en met aandacht open te staan voor specifieke behoeften van mensen die met beperkingen moeten leven en voor wie vriendschap één van de belangrijkste gave is. Samen mens-zijn betekent dat we elkaar willen zien, zoals Jezus oog had voor mensen. Mensen met ieder hun eigen levensgeschiedenis. Zo kunnen we in naam van Jezus, helend nabij zijn en een getuige zijn van de nieuwe toekomst die Jezus mogelijk heeft gemaakt. De hoop naar volledige heelheid mag inspireren tot concrete zorg voor elkaar. Die hoop kan ook een

getuigenis zijn in deze wereld waar mensen meer en meer elkaar beoordelen naar de maatstaf van 'nut' en 'kwaliteit' van leven en waar liefde vaak verkilt en verzakelijkt is.

Lijden en opstanding

In Lukas 24:26 lezen we dat Jezus tegen enkele discipelen zegt: *'Moest de Christus dit niet lijden en zo in Zijn heerlijkheid ingaan?'* Jezus deelde in het lijden van de mensheid. Hij ging zelfs de moeilijkste weg door alle schuld, pijn, vervreemding en vijandschap van de mensheid op Zich te nemen. Tegelijkertijd stond Hij op uit de dood en wil Hij ons oog richten op de heerlijkheid van Hem waarin we ook mogen delen. Zo kunnen we mensen pastoraal nabij zijn en delen in het lijden én de opstandingskracht van Christus. Deze twee werkelijkheden horen bij elkaar, maar daarin is de hoop het sterkst.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Lees het verhaal van de verlamde man uit Markus 2:1-12.

Uit dit gedeelte blijkt dat geestelijke, psychische en lichamelijke gezondheid Jezus aan het hart gaat. Ook al zal het in onze werkelijkheid vaak nog ten dele ervaren worden, Hij gaat het volmaken.

Wat blijkt uit de volgorde van Jezus' werk, zie 2:5-11?

Tegelijkertijd maakt Jezus duidelijk dat Hij het geheel ziet: de heelmaking van de mens (2:10-11).

Jezus geeft ook een pastorale opdracht: *'...Sta op, neem uw ligmat op en ga naar uw huis.'*

Wat zal deze man gedaan hebben met zijn matras?

Waarschijnlijk heeft hij het een plek in zijn huis gegeven. Als een herinnering aan deze dag. Elke keer zal hij bij het zien van de matras gedacht hebben: ik wás verlamd en lag machteloos op dát matje... nu kan ik lopen, dankzij Jezus, en ik mag bevrijd zijn van schuld. Jezus' nam mijn innerlijke en lichamelijke verlamming weg.

In hoeverre kunnen wij naar symbolen kijken?

Naar herinneringspunten? Bijvoorbeeld naar een kleurrijk schilderij nadat we een grijs bestaan hebben leren inleveren bij onze Heelmaker?

In 2:12 staat verder dat Gods werk werd erkend. Herstel mag een heenwijzing zijn naar Degene die in staat is te vernieuwen en te genezen. In welke vorm dan ook.

Wat betekent dit in jou leven?

2. In Lukas 18:35-43 lezen we over de genezing van een blinde man. Als hij hoort dat Jezus de Nazarener voorbij komt roept hij luid: *'...Jezus, Zoon van David, ontferm U over mij!'* De omstanders noemden Jezus: de Nazarener, maar de blinde man noemt Hem: Zoon van David, de beloofde Messias. Hoewel hij blind was zag hij als niet-ziende duidelijk wie Jezus was en durfde Hem luidkeels te roepen. Zijn 'geestelijk' zien maakte hem hierin vrijmoedig. Jezus luistert dan ook en bevrageert hem. Wanneer de blinde man aangeeft dat hij zo graag ziende wordt, zegt Jezus: *'...Word ziende. Uw geloof heeft u behouden.'* Wat leren we van 18:41-43?
3. Lees 1 Korinthe 11:30. Hierin wordt een relatie gelegd tussen geestelijke verarming en lichamelijke zwakte. Wat leren we hieruit?
4. Lees 2 Korinthe 12:7-10. Welke boodschap klinkt in deze verzen door?
5. In 1 Korinthe 6:19-20 wordt ons lichaam een *'...tempel van de Heilige Geest...'* genoemd? Wat kan dit betekenen voor de manier waarop wij met ons lichaam omgaan? Wat zegt het over onze verantwoordelijkheid wat betreft onze gezondheid?

Hoofdstuk 8

Jezus overwint de dood

Jezus wil het eeuwige leven geven

Johannes 11

In Johannes 11 lezen we over het sterven van Lazarus: een man die samen met zijn twee zusters Jezus vaak gastvrij onthaalden. Zij hadden Hem lief en Jezus hen (11:5). Wanneer Lazarus heel erg ziek wordt roepen zijn zussen Jezus om hulp. Hij houdt toch van ze en Hij is toch de Zoon van God? Jezus blijft in deze situatie afgestemd op Zijn Vader, want is het nu Zijn tijd? Is het in overeenstemming met Gods planning? Hij beseft dat Hij nog twee dagen moet wachten (11:6) zodat God Zichzelf kan openbaren in deze omstandigheid. Na die twee dagen gaat Hij op reis richting Jeruzalem (11:11 en 18), wetend dat God duidelijk zal maken dat Jezus – Zoon van God – macht heeft over de dood. Over de ergste vijand van de mens.

Hopeloze situatie

Lazarus is inmiddels al gestorven. Martha confronteert Jezus met de vragen die bij haar leven.

'...Heere, als U hier geweest was, zou mijn broer niet gestorven zijn...,' (11:21).

Tegelijkertijd toont ze vertrouwen in Hem, hoe dan ook. *'...maar ook nu weet ik dat God U alles wat U van God vraagt, geven zal,'* (11:22).

Jezus doet een beroep op dit vertrouwen: *'...Uw broer zal weer opstaan,'* (11:23).

Wanneer Martha denkt dat Jezus doelt op de 'de opstanding op de laatste dag,' zegt Jezus: *'... Ik ben de Opstanding en het Leven; wie in Mij gelooft, zal leven, ook al was hij gestorven, en ieder die leeft en in Mij gelooft, zal niet sterven in eeuwigheid,'* Geloof u dat? (11:25-26).

Jezus is de sleutel

Jezus maakt duidelijk dat Hij de sleutel is naar eeuwig leven. Naar het Leven. Voor de mensen die nú leven en voor de mensen die stierven. De cruciale vraag is of we ons vertrouwen in deze Heer hebben uitgesproken. Jezus vraagt: 'Geloof u dat?'

Martha antwoordt: *'...Ja, Heere, ik geloof dat U de Christus bent, de Zoon van God, Die in de wereld komen zou,'* (11:27). Martha komt tot deze geloofsbelijdenis door een crisis heen. En als teken dát ze gelooft dat Lazarus in Jezus' handen veilig is, gaat ze weg en roept ze haar zus. Ze brengt Maria bij Jezus: de enige Hoop in leven en dood.

Jezus huilt

Jezus huilt. Het is de kortste zin uit de Bijbel. Een zin die ook Gods hart weergeeft. God die verdriet kent om dat wat kapot ging in Zijn schepping maar Zijn plan niet heeft opgegeven. Jezus huilt om het verdriet wat de dood steeds weer brengt. De dood die God niet heeft gewild maar de mens over zich heen heeft gebracht (Genesis 2:16-17 en Romeinen 5:12). Jezus kent verdriet en toont emoties. Hij is intens betrokken bij de ontredde van mensen. Maar Zijn bewogenheid is ook krachtig en betrokken. Als gezaghebbende maakt Hij duidelijk dat Hij de opstanding en het leven is. Dat Hij

sterker is dan de dood. Binnenkort zal Hij het gevecht met de dood aangaan en opstaan uit de dood. Hij zal nieuw leven mogelijk maken. Als Immanuël – God met ons – zal Hij verzoening bewerken en als Messias zal Hij ‘het lam Gods’ zijn.

Veel mensen komen tot geloof (Johannes 11:45) anderen ervaren verzet omdat ze zichzelf willen handhaven (11:48). Waar Jezus het leven aanbiedt willen wij Zijn dood (11:53). Het verzet groeit zelfs wanneer ze merken dat mensen Lazarus bezoeken en door dit getuigenis tot geloof in Jezus komen. Nu willen we ook Lazarus doden (Johannes 12:9-10).

Jezus’ dood

Wanneer steeds meer mensen Jezus opzoeken (12:20) weet Jezus dat Zijn sterven dichtbij komt. Hij zegt: *‘Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u: Als de tarwekorrel niet in de aarde valt en sterft, blijft hij alleen, maar als hij sterft, draagt hij veel vrucht,’* (12:24).

Maar Hij voelt ook de pijn en moeite om dat wat komen gaat. *‘Nu is Mijn ziel in beroering en wat zal Ik zeggen? Vader, verlos Mij uit dit uur! Maar hierom ben Ik in dit uur gekomen. Vader, verheerlijk Uw Naam! Er kwam dan een stem uit de hemel: En Ik heb Hem verheerlijkt en Ik zal Hem opnieuw verheerlijken. De menigte dan die daar stond en dit hoorde, zei dat er een donderslag geweest was. Anderen zeiden: Een engel heeft tot Hem gesproken,’* (12:27-29).

Jezus ervaart strijd. Hij zou deze komende dood liever niet willen ondergaan, maar Hij wéét dat het nodig is. Hij roept Zijn nood uit maar blijft tegelijkertijd solidair met Gods opdracht voor Zijn leven: een graankorrel die moet sterven opdat er véél vrucht zal komen. Hij is het Licht dat in de duisternis is gekomen om licht voort te brengen (12:35-36 en 46). Ook in de schaduwen van de dood.

Liefde uiten

Jezus: de opstanding en het leven. Als Hij machtiger is dan de grootste vijand van het leven, de dood, hoe reageren wij dan hierop? In Johannes 12:3 lezen we dat Maria Jezus’ voeten zalft met heel kostbare olie en zijn voeten daarna afdroogt met haar haren. Heel persoonlijk en betrokken. We lezen *‘...en het huis werd vervuld met de geur van de zalf.’* Maria is zo doordrongen van Jezus’ gezag over de wortel van het kwaad dat ze weet: Hij is de enige Hoop van deze wereld en van ieder menskind. De ‘waarde’ van status, bezit, erkenning en welvaart vallen hierbij in het niet. Zij wil vanuit het diepst van haar wezen deze kostbare mirre uitgieten over Jezus’ voeten. Hij alleen is het waard! Ze wil dit ‘geschenk’ wat met lijden te maken heeft (zie ook Johannes 19:39) plaatsen in het verband van haar liefde voor Hem.

Hierbij is het interessant te weten dat het winningproces van mirre het lijden suggereert. Wanneer in de bast van de plant wordt gesneden, komt er witte gomhars te voorschijn. De plant ‘bloedt’. Door het contact met de buitenlucht wordt de hars rood.

Wanneer anderen hierover vallen (Johannes 12:4-6) neemt Jezus het voor haar op. Hij ziet haar liefde en het zal Hem getroost hebben in Zijn lijden. Deze liefdedaad van Maria krijgt nog steeds aandacht, door de eeuwen heen, zie Mattheüs 26:10-13. Het was een ‘goede daad’ en een handeling met het oog op Zijn komende sterven. Maria toonde dankbaarheid omdat ze Hem liefhad en iets begreep van de omvang van Zijn missie. Ze wilde Hem eren.

Doelbewust leven

Jezus zag vooruit. Hij wist dat de overwinning van het licht volgt ná de duisternis, dat eeuwigheidsleven volgt na de overwinning van de dood. Dat waarheid overwint ná het blootstellen van de leugen. Leugens die mensen gevangen houden en de bevrijding door de waarheid in de weg staan. In Johannes 8:32 en 36 sprak Jezus hier al over: *‘...en u zult de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrijmaken.’* (...) *‘Als dan de Zoon u vrijgemaakt heeft, zult u werkelijk vrij zijn.’*

Ook in Zijn gesprek met Pilatus komt de waarheid ter sprake. '*...Hiervoor ben ik geboren en hiervoor ben ik in de wereld gekomen: om voor de waarheid te getuigen. Iedereen die uit de waarheid is, geeft aan Mijn stem gehoor*' (Johannes 18:37).

Ook wij mogen – horend naar Zijn stem – doelbewust leven. Wij mogen getuigen van de levende Heer, de Heer die macht heeft over ziekte en dood. De Heer die de dood overwon en door Zijn dood eeuwig leven mogelijk maakte. Eeuwigheidsleven. Leven met inhoud en doel.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Martha durfde vragen te stellen (11:21). Ook Maria (11:32). Toch bleven beiden Jezus erkennen in wie Hij is: Zoon van God. Maria knielt voor Hem neer, inclusief haar vragen en verdriet. Hoe is Jezus' reactie? Zie de verzen 33-36.
2. Wantrouwen en cynisme zullen steeds weer de kop opsteken (11:37-38). Het raakt Jezus. Gebrek aan vertrouwen in God en twijfels over wie Hij is en wat Hij kan doen zijn immers de oorzaak van ongeloof en geestelijke blindheid. Jezus heeft maar één verlangen: dat er gelóóf komt, zie 11:41-42.
Wat was het gevolg? Zie 11:45.
De godsdienstige leiders zagen hierin een bedreiging (11:47-48) en zien maar één oplossing: Jezus moet sterven (11:53).
Waarom spitste alles zich toe op hun wens Jezus te doden?
Wat zegt dit over menselijke drijfveren?
3. Lees Romeinen 5:8-12 en 15-17.
Wat betekent dit laatste vers voor ons persoonlijk leven en onze positie op aarde?
4. Lees nu Romeinen 5:20-21.
Leven uit en door genade: wat betekent dat?
Hoe kunnen we dat met eigen woorden weergeven?
5. Welk perspectief wordt ons in Romeinen 8:11 aangereikt?
Geloven we dat de Geest van Jezus ons nu al eeuwigheidsleven wil laten ervaren? Zie in dit verlengde ook 8:14-16.
Hoe kunnen we ons dag-in-dag-uit door Gods Geest laten leiden?
6. Lees tenslotte Openbaring 1:17-18.
Wat houdt deze belofte in en in hoeverre bepaalt dit onze levensinstelling?

Hoofdstuk 9

Jezus wil ons tot zegenende mensen maken

Jezus neemt beperkte mensen in dienst

Johannes 21

Het laatste hoofdstuk van het Johannes-evangelie is heel bijzonder. Jezus openbaart Zich als de Opgestane aan Zijn discipelen. De eerst naam die valt is Simon Petrus. Petrus is in Johannes 1 ook ter sprake komt. Jezus zegt daar: *'...U bent Simon, de zoon van Jona; u zult Kefas genoemd worden, wat vertaald wordt met Petrus,'* (1:43). Jezus maakt met deze nieuwe naam duidelijk dat God een plan heeft met zijn leven en dat hij tot een rots mag worden. In Markus 1:17 zegt Jezus tegen hen: *'...Kom achter Mij, en Ik zal maken dat u vissers van mensen wordt.'*

Petrus faalde

In de navolging van Jezus zou Petrus een rots worden en een 'visser van mensen'. Hij zou mensen mogen bereiken met het Evangelie waardoor ze Jezus zouden leren kennen. Dat bij de navolging van Jezus ook 'vallen en opstaan' hoort, heeft Petrus regelmatig ondervonden. Wanneer hij bijvoorbeeld eigengereid, trots en impulsief optrad of wanneer hij vervuld was van twijfel. Het moeilijkste moment was echter toen hij ondanks Jezus' waarschuwing, in angst en verwarring zijn Heiland verloochende. Dit dieptepunt heeft hem ongetwijfeld doen twifelen aan Jezus' belofte voor zijn leven en toekomst. Want was hij niet gedegradeerd? Had hij niet gefaald en bleek hij niet laf en onbetrouwbaar te zijn toen het erop aankwam? Uit Johannes 21 blijkt dat Jezus falende mensen – en dus ook Petrus – weer in dienst wil nemen. Het wonder van de visvangst is hiervan een onderstreping. Het is namelijk de tweede keer dat Jezus op een wonderlijke manier vissen bij elkaar brengt (zie Lukas 5:1-11). Als Petrus dit wonder voor de tweede keer meemaakt en ongetwijfeld herinnerd wordt aan de eerste keer, raakt het hem diep. De hoop vlamt op en hij *'wierp zich in de zee'* (Johannes 21:7). Hij móet naar Jezus toe. Wanneer hij aan wal is – en de anderen ook aangekomen zijn – helpt hij hen met de vissen (21:11). Daarna houden ze de maaltijd met Jezus (21:12-14).

Jezus neemt initiatief

Jezus weet wat in Petrus' hart speelt: gevoelens van vrees, berouw en verdriet. Maar ook een hunkerend verlangen naar herstel, maar is dat nog mogelijk? Heeft hij niet teveel kapotgemaakt? Jezus komt hem tegemoet en vraagt drie keer: Petrus, heb je Mij lief? Jezus geeft Petrus de ruimte om tegenover de drie verloocheningen driemaal zijn liefde uit te spreken. Ook is het bijzonder dat Jezus het gesprek met deze vraag begon en niet met verwijten kwam (waarom heb je ontkent dat je bij Mij hoorde; weet je dat dit Mij veel pijn heeft gedaan etc.). Jezus stelde een vraag en raakte daarmee het meest wezenlijke: heb je Mij lief ondanks je falen? Wil je weer Mijn liefde zoeken ondanks je ontrouw? Jezus was gericht op herstel van de relatie en op de groei van hernieuwde liefde en toewijding.

Jezus geeft falers nieuwe kansen. De sleutel is liefde: herstel van de relatie zodat er ook weer zicht komt op de opdracht: 'visser van mensen' zijn en 'schapen hoeden'. In navolging van Jezus mogen we weer oog krijgen voor het Koninkrijk van God. Voor de opdracht om mensen bekend te maken van God en hen te helpen om als kinderen van God te leven.

Val wordt zegen

Petrus' verloochening is een zegen geworden: een teken van Gods grote liefde die vergeeft en in trouw ons wil oprichten wanneer we gevallen zijn. Deze geschiedenis is een bemoediging voor ieder mens die worstelt met schuld en berouw, fouten en tekorten. Jezus vraagt: Heb je Mij lief? Wil je je liefde opnieuw uitspreken en gaan leven vanuit vernieuwde toewijding en verbondenheid? Wil je Mij volgen?

Nog voordat het gesprek met Petrus plaatsvond, '*...stond Jezus aan de oever...*' (21:4). Hij staat op de uitkijk en verwacht dat we komen. Hij wil herstel. Hij wil verder met Zijn plan voor ons leven.

Vermenigvuldiging

Wanneer we leren leven uit Gods liefde en vergeving – steeds weer opnieuw – dan kan het wonder van de visvangst ook in ons leven plaatsvinden. Dan mogen we ontdekken dat God via ons leven en bezig zijn andere mensen kan bereiken met Zijn liefde. Hij wil door ons bestaan heen mensen zegenen. Wanneer wij open staan voor Zijn zegende werking in ons leven dan gaat het zich vermenigvuldigen. Dat worden we zegen brengende mensen. Niet omdat wij zo bijzonder zijn, maar omdat Jezus' liefde in en door ons anderen kan aanraken. Wanneer wij ons door de goede Herder laten leiden, mogen we herderlijk leren omgaan met andere mensen. Dan worden we 'pastoraal' in het omgaan. Liefdevol, betrokken en wijs.

Koninklijk priesterschap

Het besef dat we kinderen van de Koning zijn kan ons helpen om onze positie te leren innemen: vrijmoedig en waardig. Tegelijkertijd mogen we als priesters mensen tegemoet komen in hun zwakte. Waarom? Omdat we zelf weten dat we gauw falen en teleurstellen. Als mensen zijn we kwetsbaar. Tegelijkertijd mogen we vanuit de dagelijkse vergeving leven als kinderen van de Koning. Petrus leerde dit geheim door zijn falen heen en ook wij mogen het ontdekken en leren beoefenen.

Daarom is het goed af te sluiten met Petrus' woorden uit zijn eerste brief: *'Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht, u, die voorheen geen volk was, maar nu Gods volk bent; u, die zonder ontferming was, maar nu in ontferming aangenomen bent,'* (1 Petrus 2:9-10).

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. In 1 Petrus 2:1-10 noemt Petrus dat – hoewel Jezus hem tot een rots wilde maken – Jezus als hoeksteen het méést belangrijk is.
Hij is het fundament waarop we moeten bouwen (zie de verzen 4-6). Als 'levende stenen' worden we daarna ingezet, in navolging van onze Heer. Iedereen mag daarbij zijn eigen plaats en betekenis hebben, als we maar sámen willen bouwen.
Hoe denk je over een persoonlijke en gemeenschappelijke roeping?
2. Lees 1 Petrus 1:13-16 en 22-24.
Had Petrus deze woorden zo kunnen opschrijven zonder louterende en verdiepende ervaringen met Jezus?
En zonder de ervaring van de verloochening en het herstel wat daarop volgde?

3. Lees 1 Petrus 2:21-25.
Welke lessen heeft Petrus geleerd?
Volgens 1 Petrus 5:5-6 is Petrus verder een nederig mens geworden. Gods geduld en trouw is daarbij belangrijk.
In 2 Petrus 3:15 en 18 schrijft hij: '*...en beschouw het geduld van onze Heere als zaligheid.*' (...) *Maar groei in de genade en kennis van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus...*'
Als we Gods geduld en trouw ondervinden, ontdekken we ook dat groei een proces is. Dat we mogen 'opwassen in genade en in kennis'.
Hoe zouden wij dat omschrijven?
4. Het wonder in Johannes 21 maakt duidelijk dat Jezus ons wil zegenen. Ook in het doorgeven van het Evangelie.
Maar willen wij gezegend worden op die terreinen waar we wonden hebben opgelopen?
Op die terreinen waar herstel nodig is, of nieuwe moed en visie?
En wanneer we een verkild hart ervaren, durven we dan God te smeken om een nieuwe aanraking zodat ons hart aangevuurd wordt en nieuwe liefde ruimte krijgt?
5. Mattheüs – eerst Levi genoemd – werd door Jezus geroepen toen hij tollenaar was. Door Jezus werd een nieuwe start mogelijk. Wél wilde Mattheüs zijn verleden door Jezus ten goede laten gebruiken. Hij organiseerde een 'party', een feestelijke maaltijd. Een feest waarvoor hij zijn vrienden kon uitnodigen. Zo konden ook zij met Jezus kennis maken!
Tegelijkertijd werd zijn toekomst anders. Als volgeling van Jezus mocht hij één van de vier Evangeliën schrijven: het Evangelie naar Mattheüs. Het werd en wordt door de Heer gezegend.
Wat leren wij van deze volgeling van Jezus?

Hoofdstuk 10

Jezus' werk gaat door

Jezus' vrede doorgeven

Evangelie van Johannes

In Johannes 12:26 zegt Jezus: *'Als iemand Mij dient, laat hij Mij volgen, en waar Ik ben, daar zal ook Mijn dienaar zijn. En als iemand Mij dient, zal de Vader hem eren.'* Uit deze verzen blijkt dat Jezus ons oproept tot navolging en ... wáár we dan ook uitkomen, Hij is erbij! Concreet betekent het dat als we de navolging serieus nemen, we óók mogen leven met die belofte. Jezus is dáár waar wij zijn, dus we staan nergens alleen voor.

In Jezus blijven

In naam van Jezus doorgaan met Zijn werk: wat houdt dat in? Wanneer we ons het Johannes-evangelie als een spiegel voorhouden, komen we tot een aantal concrete aanwijzingen.

Zo gebruikt Jezus in Johannes 15 het voorbeeld van een wijnstok en ranken. Zolang we als ranken verbonden zijn aan Hem, de wijnstok, dan is er sprake van vrucht. Jezus noemt het: 'blijven in Hem en in Zijn Woord' en 'blijven in Zijn liefde' en in toewijding aan Zijn wil. Zonder Hem kunnen we immers niets doen. Zoals Hij alles deed in afhankelijkheid van de Vader zo moeten wij in afhankelijkheid van Hem leven. Om die reden heeft Jezus ons Zijn Geest gegeven (we lezen hierover in Johannes 14 en 16). De Trooster, Helper en Leidsman. De Geest die Jezus in ons wil openbaren en ons bekend wil maken met Gods wil. Steeds weer lezen we dat God de Vader, God de Zoon en God de Heilige Geest samenwerken en op elkaar.

Betrokken zijn. Door de Geest werd Jezus naar de woestijn geleid om verzocht te worden, door de Geest werd Hij gesterkt, de Vader bevestigde Jezus in Zijn zoonschap en Jezus verwees steeds weer naar de Vader. Samen zijn ze één en willen ze het behoud van mensen.

Leven uit gebed

Jezus zocht tijdens Zijn leven op aarde steeds de ontmoeting met de Vader. Ook Zijn laatst opgetekende gebed (Johannes 17) ademt deze verbondenheid uit. Uit het gebed blijkt dat Jezus ons dicht bij Zijn liefde en waarheid wil houden zodat we van daaruit de eenheid rondom Hem zullen beleven. Eenheid waarvan een getuigenis zal uitgaan (17:20-23).

Hem navolgen betekent dat ook wij voortdurend de ontmoeting met God willen zoeken. Jezus zegt in het laatste bijbelboek heel vaak: 'Wie oren heeft, laat hij horen.' Ook sprak Hij tijdens Zijn leven op aarde over het belang om naar Hem te luisteren en hierop te handelen. Ons bezig zijn mag voorkomen uit ons stil worden voor Hem en uit ons luisteren naar Hem door Zijn Woord te overdenken. Jezus benadrukt dat het in de Bijbel niet slechts om informatie gaat maar vooral om de ontmoeting. Zoals ouders kinderen leren praten door woordjes voor te zeggen, zo mogen wij Gods stem leren 'napraten'. Gods Geest wil ons mondig maken in de ontmoeting met Hem en Zijn Woord. Maar willen wij ons oefenen in het leren verstaan van Gods stem? Want Hij schreeuwt niet, Hij

fluistert eerder. Samuel, een profeet van God, begreep het toen hij zei: *'...Spreek, want Uw dienaar luistert,'* (1 Samuel 3:10).

Dienen

In Johannes 13 bepaalt Jezus ons bij een ander aspect van de navolging: de bereidheid om anderen te dienen. Wanneer Jezus de voeten van Zijn discipelen heeft gewassen zegt Hij: doe dit nu ook bij elkaar. Wees bereid er te zijn voor de ander. Maar ook in de volgorde geeft Hij aan dat het elkaar dienen begint bij het ons laten dienen door Jezus. Wanneer wij in ons leven ervaren dat God een vergevend God is en ons opricht wanneer we gefaald hebben, dan kunnen we ook anderen tegemoet komen die ons tekort doen. Dan weten we dat we geen haar beter zijn en dat we allemaal dezelfde Verlosser nodig hebben. En wanneer wij ontdekken dat God geduldig is in het omgaan met ons, dan leren wij geduldig omgaan met anderen.

Hoe diende Jezus? Wij hebben al eerder nagedacht over Jesaja 61:1. Allereerst zegt Jezus in dit vers dat Hij met hoopvolle woorden komt. Hij wil zicht geven op nieuwe wegen en op goed nieuws. Hij wil het 'zachtmoedigen' duidelijk maken, mensen die bereid zijn om te luisteren, om te ontvangen. Zo heeft Hij zoekende mensen op het oog, maar ook mensen die vastgelopen zijn in hun omlijnde overtuigingen en tradities. Jezus stelde tijdens Zijn leven op aarde vragen, vertelde gelijkenissen en confronteerde mensen in liefde met de waarheid. Waarheid die ruimte geeft en ontdekkend werkt. Maar Jezus wil ook 'gebrokenen van hart' dienen, mensen die lijden aan hun levensomstandigheden, aan dat wat plaatsvond. Hij wil ze barmhartig tegemoet komen en het goede zoeken. Hij wil een weg naar genezing en herstel wijzen. Een weg van verwerking zodat ze weer met vertrouwen kunnen deelnemen aan het leven. Misschien wel met littekens maar toch met nieuw vertrouwen. Jezus verlangt ernaar dat wij namens Hem mensen nabij zijn, troosten en bemoedigen. Dat we hierin geduldig zijn en creatief.

Als derde accent noemt Jezus dat Hij mensen uit gebondenheid wil leiden. Mensen die in een 'gevangenis' van schuld zitten, van bitterheid of verdriet. Mensen die vastgeklonken zitten aan gedragingen of verslavingen die hun leven verduisteren. Mensen die zich niet aan hun omstandigheden kunnen ontworstelen en hulp nodig hebben. Deze pastorale nood is groot. Toch wil Jezus dat ons dienen zich uitstrekt naar mensen die bestemd zijn voor het licht, voor een betekenisvol leven.

Het elkaar de voeten wassen betekent mensen helpen om op weg te gaan met God, of... om de levensweg met Hem te vervolgen.

Meelopen

Wanneer mensen verdriet kennen is hun zicht op het leven vaak verduisterd (Job 16:16). Ook de mannen op weg naar Emmaüs zien het niet zitten. Volgens Lukas 24 'zijn hun ogen gesloten gehouden' waardoor ze Jezus niet opmerken. Ze zijn zo vervuld van Zijn sterven dat ze niet kunnen geloven in de belofte van Zijn opstanding. We lezen in het verslag dat Jezus met ze meeloopt en ze vragen stelt. Hij legt zelfs uit waarom de Christus moest lijden... pas wanneer ze samen eten ontdekken ze de levende Heer. Dan breekt de vreugde door en krijgen ze zoveel energie dat ze teruggaan naar Jeruzalem. Ze moeten er met anderen over spreken!

Het feit dat Jezus met ze meeliep, is een aansporing voor ons om met mensen op te trekken, totdat ze weer zicht krijgen op verder leven. Op nieuwe stappen en keuzes. Dat we in dat proces concreet meedenken en het gesprek zoeken.

Vrede toewensen

Uit het Johannes-evangelie blijkt ook dat Jezus voortdurend mensen tegemoet wil komen in hun vrees. Hij roept op om goede moed te houden, om in Zijn vrede en rust te blijven. Kennelijk komt het

in ons leven vaak aan op een keuze. Willen we ons concentreren om de vele vragen, moeiten en zorg, of willen we ons vastklampen aan Jezus' belofte dat Hij ons vrede en moed kan geven, dat Hij als Overwinnaar sterker is dan alle tegenstand?

Enkele voorbeelden:

- In Johannes 14:1 roept Hij ons op om niet in verdriet te blijven hangen, want geloof in God en in Hem maakt sterk. Hij is er bij én Hij bereidt onze toekomst voor.
- Hij laat ons niet als wezen achter (14:18) want Zijn Geest is bij ons tot in eeuwigheid.
- In Johannes 16:33 zegt Jezus verder: *'...In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.'*
- Het blijft niet alleen bij woorden. Hij zoekt ze op wanneer ze bevreesd bij elkaar zitten (20:19). Hij zegt: *'Vrede zij u!'* Na deze woorden toonde Hij hun Zijn handen en Zijn zijde. De leerlingen waren blij omdat ze de Heer zagen. Nog eens zei Jezus: *'Vrede zij u! Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.'* Jezus toonde Zijn handen – handen die de littekens droegen van Zijn kruisdood – en Hij toonde Zijn zijde. Met andere woorden: Hij laat hen zien dat Hij het is en dat Hij weet wat lijden is. Maar als Opgestane kan Hij zeggen: *Vrede zij u!* Die vrede maakt Zijn opdracht voor hun leven mogelijk.

Onderweg

Jezus moest door lijden heen... lichamelijk, psychisch en geestelijk. Het duistere gevoel van godverlatenheid was een kwelling. Hij schreeuwde het waarom uit aan het kruis. *'...Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?'* (Markus 15:34). Een schreeuw die de hele kosmos zal hebben doorgeklonken. Een schreeuw waarin ook onze waaromvragen zijn opgenomen.

Hij kan ieder menskind met innerlijke nood – hoe diep en zwart het gat ook wordt ervaren - tegemoet komen. Want Hij zei ook: *'Het is volbracht,'* (Johannes 19:30).

En: *'...Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest,'* (Lukas 23:46). Jezus kon ondanks Zijn strijd en vragen Zich blijven vastklampen aan het hart en de wil van Zijn Vader. De Vader die Hij liefhad en die te vertrouwen is. De Vader met wie Hij één was.

Jezus overgave en vrede kan onze vrede worden. Ook wij mogen ons vastklampen aan het ruime hart van de Vader, onze Schepper.

Ter afsluiting een couplet uit Gezang 218, geschreven door Friedrich von Hardenberg (1772-1801). Een geestelijk dichter die werkte onder het pseudoniem Novalis. Hij werd maar 29 jaar maar kreeg tijdens zijn korte leven veel inzicht.

*'De donkere weg die Hij betrad
komt uit in 't hemelrijk,
en wie Hem volgen op dat pad,
worden aan Hem gelijk.'*

Jezus moest door moeite en lijden heen maar wist van vreugde die Zijn lijden mogelijk maakte. Ook wij mogen onze levensweg gaan – ongeacht moeilijke periodes – wetend dat we op de plaats uitkomen waar Hij is.

Om over na te denken / gespreksvragen:

1. Bespreek welke gedachte uit dit hoofdstuk het meest heeft aangesproken en waarom.
2. Waarin is dit boek een stimulans geweest?
Wat heeft het aangereikt?
3. Is Jezus groter geworden in je denken en hebben Zijn wonderen inderdaad tot je gesproken?